ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

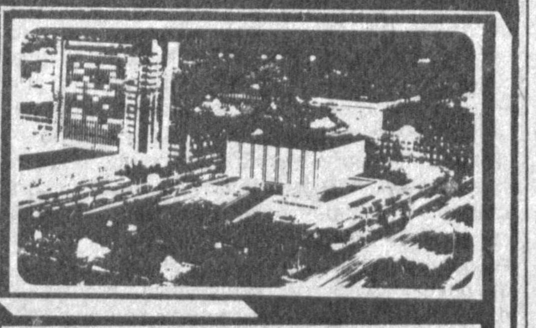

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 103 (8.687) ◆ 1995 йил ◆ 6 сентябрь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Э. ШЕВАРДНАДЗЕ:
ЎЗБЕКИСТОН ЭРИШАЁТГАН ЖИДДИЙ ЮТУҚЛАРДАН ҲАЙРАТИМНИ ЯШИРОЛМАЙМАН

4 сентябрь куни Грузия давлат раҳбари, республика парламенти раиси Эдуард Шеварднадзе расмий ташриф билан мамлакатимизга келди.

Байрамона безатилган Тошкент аэропортида Эдуард Шеварднадзега Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов пешвоз чиқди. Анъанага кўра, юксак мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди.

Аэропортнинг ўзидаёқ Ислом Каримов ва Эдуард Шеварднадзе ўзаро мулоқотда бўлди. Яккама-якка мулоқот шаҳардаги қароргоҳда ҳам давом этди.

Грузия давлати раҳбари шу куни Ўзбекистон Президенти ҳамроҳлигида пойтахтдаги Алишер Навоий номидаги миллий боғга ташриф буюриб, буюк шоир ҳайкали пойига гуллар қўйди.

СУРАТДА: ҳужжатларни имзолаш пайти.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ ва А. ТЎРАЕВ (ЎзА) олган сурат.

Пойтахтимизнинг муҳташам Халқлар дўстлиги саройида Ўзбекистон ва Грузия давлатлари расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўлиб ўтди. Музокаралар ниҳоясида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Грузия давлат раҳбари Эдуард Шеварднадзе мамлакатларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзоладилар.

Ислом Каримов ва Эдуард Шеварднадзе шу ерда журналистлар билан учрашиб, уларнинг музокаралар натижалари ҳақидаги саволларига жавоб қайтардилар.

— Ўзбек ва грузин халқлари ўртасида азалдан дўстона муносабатлар шаклланган, — деди Ўзбекистон раҳбари. — Хусусан, биз 1966 йилда Тошкентда рўй берган зилзила оқибатларини тугатишда Грузия кўрсатган беғараз ёрдамни асло унутмаймиз. Пойтахтимизнинг марказий кўчаларидан бирига Шота Руставели номи берилгани ҳам дўстлигимиз рамзларидан биридир. Айни пайтда мамлакатимизда 30 минг нафарга яқин грузин миллатига мансуб аҳоли истиқомат қилади. Мамлакатимизда грузин миллий маданий маркази кенг фаолият кўрсатиб келмоқда.

Ўзбекистон Президенти музокаралар чоғида ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг муносиб шаклларини топиш юзасидан фикрлашувлар бўлиб ўтганини таъкидлар экан, мамлакатларимиз ўртасида ҳукуматлараро ва муассасалараро йигирмадан зиёд ҳужжат қабул қилинганини Грузия раҳбарининг ушбу ташрифи ғоят самарали бўлганининг далили сифатида қайд этди.

— Бу ҳужжатлар мустақил мамлакатларимизнинг азалий алоқаларини янги босқичда давом эттириш учун мустаҳкам ҳуқуқий асос яратади, — деди Ислом Каримов.

Грузия давлат раҳбари Президентимиз фикрини маъқуллар экан, эришилган қимматли ютуқларимизни сақлаб қолиш, шунинг билан бирга, уларни янада ривожлантириш кераклигини таъкидлади.

— Мен Тошкентда илгари ҳам бир неча бор бўлганман, — деди Э. Шеварднадзе. — Бугун мен Тошкент буюк мустақил мамлакат пойтахтига хос чирой ва салобатга тўлиб бораётганини кўрдим. Ўзбекистон халқини истиқлолнинг 4 йиллик байрами билан яна бир бор муборакбод этар эканман, мамлакатингизда эришилган жиддий ютуқлардан ҳайратимни яшира олмайман.

Грузия давлати раҳбари бу муваффақиятларни қўлга киритишда Президент Ислом Каримовнинг нафақат ўз мамлакати, балки Кавказ, МДҲ ва жаҳон муаммоларини теран англаши муҳим ўрин тутганини таъкидлади.

Президент Ислом Каримов журналистларнинг саволига жавоб қайтарар экан, Ўзбекистон Грузиянинг ҳудудий бутунлиги тарафдори эканини яна бир карра қайд этди.

Ўзбекистон ва Грузия давлат раҳбарлари айни пайтда жаҳонда иқтисодий интеграциялашув жараёни кетаётганига эътибор қаратдилар. Дарҳақиқат, бундан 2 минг йил илгари халқларимиз Буюк ипак йўли орқали савдо ва ҳамкорлик алоқаларини ривожлантирганлар. Ана шу азалий алоқаларни янги асосда тараққий эттириш давр талабидир. Шу боис Ўзбекистон ва Грузиянинг коммуникация соҳасида ҳамкорлик қилишга келишиб олгани жуда яхши бўлди.

Ҳар икки мамлакат раҳбарлари қабул қилинган ҳужжатларни Ўзбекистон ва Грузия халқлари манфаатлари йўлида тўла амалга оширишга тайёрлигини изҳор этдилар.

Президент Ислом Каримов ва Грузия давлат раҳбари сафар ниҳоясида йирик давлат арбоби Шароф Рашидов қабрини зиёрат қилдилар. Унинг ёдгорлиги пойига гуллар қўйдилар.

Шунинг билан Грузия давлат раҳбари Э. Шеварднадзенинг мамлакатимизга расмий ташрифи ниҳоясига етди.

Тошкент аэропортида олий мартабали меҳмонни расмий кузатиш маросими бўлди.

Аэропортда Грузия давлат раҳбарини Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Олий Мажлис Раиси Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, ташқи ишлар вазири А. Комилов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ЎзА).

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

5 сентябрь куни Тошкентда «Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик» мавзуидаги семинар-кенгашда иштирок этувчи давлатлар ва халқаро ташкилотлар экспертларининг кенгаши бошланди.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган доимий семинар-кенгаш ўтказиш ғояси билан чиққан эди. Шу йилнинг июнь ойида БМТ Бош котиби Бутрос Ғолийнинг Президентимиз номига йўллаган мактубида ушбу ташаббусни БМТ расмий равишда қўллаб-қувватлаши таъкидланди.

Шунингдек, ушбу ташаббусга Россия Федерацияси, Қозоғистон, Қирғизистон ва Марказий Осиёдаги бошқа давлатлар раҳбарлари ҳам қизиқиш билдирди.

Шу боис мазкур анжуманда Марказий Осиё давлатлари, Туркия, Покистон, Эрон, Афғонистон, Ҳиндистон, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари — Буюк Британия, Россия Федерацияси, Хитой, АҚШ ва Франция давлатлари вакиллари иштирок этмоқда. Шунингдек, БМТ, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Ислом конференцияси каби халқаро ташкилотлар вакиллари ҳам қатнашмоқда.

Кенгаш иштирокчилари уч йўналишдаги — «Марказий Осиёда хавфсизликнинг ишончли тизимини яратиш», «Иқтисодий ҳамкорлик ва коммуникация инфраструктурасини яратиш» ҳамда «Экология хавфсизлиги ва инсонпарварлик соҳасидаги ҳамкорлик тизимини яратиш» каби масалаларни муҳокама этадилар.

Семинар-кенгашнинг очилиш маросимида Ўзбекистон ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

Унда БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Холид Малик ҳам қатнашди.

Анжуман ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзА).

ЯНГИ ИХТИСОСЛИК БЎЙИЧА

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси фаолияти кенгайиб бормоқда. Бу эса тармоқда хизмат қиладиган мутахассисларга бўлган эҳтиёжни орттирмоқда. Шу соҳанинг малакали муҳандис кадрларини кўплаб тайёрлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги муҳим тадбирни амалга оширди. Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институтида фуқаро авиацияси муҳандисларини тайёрлашга қарор қилинди.

Марказий Осиёда биринчилардан бўлиб шу олий ўқув юртида «Аэропортлар» кафедраси очилди. Янги ўқув йилига муносиб армуғон бўлган бу тадбирни амалга оширишда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси яқиндан бош қўшди.

Зеро, ушбу компаниянинг барча аэрохўжаликлари талабалар таълими учун ўқув негизи бўлиб хизмат қилаётир. Шунингдек, янги ихтисослик бўйича амалий машғулотлар ташкил этилади. Бунинг учун институтда мустаҳкам ўқув-моддий негиз яратилди.

«Аэропортлар» кафедраси янги мутахассислик сабоқлари бўйича ўқув дастурини тайёрлаб, у билан ўқитувчиларни қуроллантирди. Кафедра олимлари дарслик ва ўқув қўлланмаларини яратиш устида ҳам иш олиб борадилар.

Раҳмон АҲМЕДОВ.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Кеча Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Тожикистондаги тинчликни сақлаш коллектив кучлари қўмондони, генерал-лейтенант Валентин Бобришевни қабул қилди.

❑ Мустақиллик кунининг 4 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош котиби Бутрос Ғолий, Рим папаси Иоанн Павел II, Буюк Британия қироличаси Елизавета II ҳамда Украина, Чехия, Польша, Швейцария, Литва, Венгрия, Қозоғистон, Грузия, Арманистон, Корея Республикаси, Австралия, Бирлашган Араб Амирликлари, Кувайт, Омон, Саудия Арабистони, Индонезия, Сурия, Фаластин, Молдова давлат ва ҳукумат раҳбарларидан самимий қутловлар олинди.

❑ Кеча Тошкентда саноат ва технология сиёсатига бағишланган халқаро конференция иш бошлади. Уни Фанлар академиясининг Электроника институти, Германия иқтисодиётининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси ва Конрад Аденауэр номидаги жамғарма минтақавий ваколатхонаси ташкил этди.

❑ Қорақалпоғистонда бултургига нисбатан 15 кун илгари пахтани машинада теришга киришилди. Бу йил республикада ҳосилнинг камида ярмини «зангори кема»лар билан йиғиштириб олиш мўлжалланган.

❑ Тошкентда йилига 100 минг дона чарм куртказси тикиш қувватига эга бўладиган «Гулмир» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонасини таништириш маросими бўлиб ўтди.

❑ Тошкент вилоятида бўлган Болгариянинг Хасково округи делегацияси илгариги ўзаро иқтисодий ва маданий алоқаларни яна тиклаш юзасидан музокаралар ўтказдилар.

❑ Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Токио банки бошқаруви раиси Тойоо Гётен Япония ҳукумати Ўзбекистонга берган 12,7 миллиард япон иени ҳажмидаги имтиёзли кредитга хизмат қилиш бўйича банклараро битимни имзолади. Ушбу кредитдан республикада телекоммуникацион тармоқларни кенгайтириш мақсадларида фойдаланилади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Украина ташқи ишлар вазирлиги Марказий Осиёда барқарорлик ва ҳамкорликни таъминлаш бўйича Тошкент семинарини ўтказиш юзасидан Ўзбекистон Республикасининг ташаббусини қўллаб-қувватлаши тўғрисида баёнот берди.

❑ Ўтган куни Москвада Германия Федератив Республикаси канцлери Гельмут Коль ва Россия Президенти Борис Ельцин Югославиядаги вазият юзасидан ўзаро фикр айирбошладилар.

❑ Москвага келган Испания ҳукуматининг раиси Филипо Гонсалес бугун Россия Президенти Борис Ельцин билан икки томонлама алоқаларни ривожлантириш ва халқаро аҳвол масалалари бўйича музокаралар ўтказади.

❑ Санкт-Петербургда кеча ва бугун Кавказдаги вазият юзасидан Россия, Озарбайжон, Арманистон ва Грузия ҳукумат делегациялари ўртасида амалий учрашув бўлиб ўтди.

❑ Озарбайжон Олий суди 50 минг нафар аъзоси бўлган компартия фаолиятини ман этиб қўйди.

❑ Кеча «Союз ТМ-22» космик кемаси «Мир» орбитал станцияси билан туташтирилди. Энди 135 кун давомида Россия космонавтлари Сергей Авдеев, Юрий Гидзенко ва немис Томас Райтердан иборат халқаро экипаж орбитал станцияда илмий тадқиқотлар ўтказадилар.

❑ Россия «Плецеск»даги космодромдан ҳарбийлар XXI аср қуроли, деб атаётган қитъалараро баллистик ракетанинг янги авлоди намунасини муваффақиятли учирди.

❑ Душанбеда футбол бўйича Тожикистон ва Ўзбекистон олимпия терма жамоалари ўртасидаги учрашувда 1:1 ҳисоби қайд қилинди. Қозоғистонлик футболчилар эса ўз майдонида қирғизистонликларни 6:0 ҳисобида қақшатқич мағлубиятга учратдилар. Ўзбекистон Олимпиадачилари 1996 йилги Атлантадаги Ёзги Олимпиадага йўлланма олиш учун беллашувларнинг янги босқичига чиқиш учун Қозоғистон футболчиларини Алматида камида икки тўп устунликда мағлубиятга учратишлари керак бўлади.

ХОРИЖДА

❑ Бугун кечаси Франция Тинч океанида қуввати 20 киловатт тоннадан камроқ бўлган ядро синовини ўтказди.

❑ НАТО ҳарбий-ҳаво кучлари Босния сербларига қатъий талаб — оғир тўпларни Сараево яқинидан белгиланган муддатда олиб кетмаганликлари учун уларга яна ракета-бомба зарбалари бердилар.

❑ Жанубий ва Шимолий Корея 27 сентябрда Пекинда ўзаро иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш юзасидан музокаралар ўтказишга келишиб олдилар.

❑ Афғонистон Президенти Бурҳониддин Раббонийнинг расмий вакили «Толибон» ислом толиблари ҳаракати қуролли бўлинмаларининг Кобулга янги ҳужуми бартараф этилганлигини маълум қилди.

ЎЗБЕКИСТОН — ГРУЗИЯ ҚЎШМА АХБОРОТИ

Грузия Республикаси давлат бошлиғи, парламент раиси Э. Шеварднадзе 1995 йил 4 сентябрда расмий ташриф билан Тошкентда бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов билан учрашувлар ва музокаралар чоғида ҳар икки томонни қизиқтирувчи кўп муаммолар юзасидан очиқ фикрлашиб олинди. Давлат раҳбарлари ўз мамлакатларида амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар ва демократик ўзгаришлар ҳақида бирбирларига сўзлаб бердилар, Ўзбекистон-Грузия муносабатларининг, МДҲ доирасидаги кўп томонлама ҳамкорликнинг истиқболларини батафсил қараб чиқдилар. Айрим халқаро масалалар, шу жумладан Марказий Осиё минтақаси ва Кавказ ортидаги вазият муҳокама қилинди.

Томонлар Грузия Республикаси давлат бошлиғи Э. Шеварднадзенинг Ўзбекистонга биринчи расмий ташрифи икки томонлама муносабатларни янада ривожлантиришга мустаҳкам замин яратишини қайд этдилар.

Савдо-иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш билан боғлиқ масалалар батафсил кўриб чиқилди. Имзоланган ҳужжатлар икки мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш негизи бўлиши, иқтисодий, маданий-маънавий, илмий-техникавий соҳалардаги ҳамкорлик доирасини кенгайтириши лозим.

Томонлар иқтисодий интеграция жараёнларини ривожлантириш ва чуқурлаштиришга, ташқи иқтисодий муносабатларни такомиллаштиришга, ўзаро савдо-сотиқдаги ғовларни бартараф этиш ҳамда ўзаро фойдали ҳамкорликни амалга ошириш учун қулай ҳуқуқий режимни яратишга қаратилган биргаликдаги саъй-ҳаракатларни давом эттиришни маъқулладилар.

Давлатлараро анъанавий, ишлаб чиқариш ва хўжалик алоқаларини янги асосда қайта тиклаш, кооперация ва интеграцияни сақлаб қолиш ҳамда ривожлантириш, қўшма корхоналар, молия-саноат гуруҳлари, эркин иқтисодий зоналар барпо этиш ва уларнинг фаолияти иккала давлат манфаатларига мос келиши таъкидланди. Ўзбекистон ва Грузия хўжалик юритиш субъектлари ўртасидаги бевосита алоқаларни мустаҳкамлашга бутун чоралар билан кўмаклашиш, ўзаро фойдали маҳсулот етказиб бериш ҳажмини кўпайтириш, товар обороти таркибини такомиллаштириш мақсадга мувофиқлиги эътироф этилди.

Давлат раҳбарлари минтақалар ва улкан минтақалар, хусусан Кавказорти, Қора денгиз иқтисодий ҳамкорлик мамлакатлари ва Марказий Осиё минтақаси ҳамкорлигини кенгайтиришнинг муҳимлигини таъкидладилар.

Томонлар иккала давлат манфаатларини кўзлаб, трансмиллий транспорт алоқаларини ривожлантириш масалаларини муҳокама қилдилар. Ўзбекистон Марказий Осиё билан Европани боғлайдиган, республиканинг Қора денгизга, Грузиянинг эса Осиёга чиқишга йўл очадиган Транскавказ йўли ишга тушишдан манфаатдорлигини изҳор қилди. Бу истиқболли лойиҳаларни батафсил ишлаб чиқиш учун ишчи гуруҳлари тузиш истаги баён қилинди.

Маданият, соғлиқни сақлаш, маориф, туризм ва спорт соҳаларида, иккала мамлакат халқ хўжалигининг турли соҳалари ва тармоқлари учун кадрлар тайёрлашда яқиндан ҳамкорлик қилиш, дипломлар ва давлат сертификатларини ўзаро тан олиш муаммолари ҳам давлат бошлиқлари муҳокамасининг мавзуси бўлди.

Кўп томонлама ҳамкорлик ва яқин шериклик йўли халқларнинг узоқ муддатли туб манфаатларига мос келиши, тинчлик, барқарорлик ва минтақа хавфсизлиги ишига хизмат қилишига ишонч таъкидланди.

Томонлар уюшган жиноятчилик ва терроризмга қарши курашда ҳуқуқни муҳофаза қилиш хизматларининг фаолиятини, маданий ва тарихий осори-атиқаларни ғайриқонуний йўл билан олиб кетишга, наркотик ва психотроп моддаларни яширинча олиб ўтишга қарши курашда божхона хизматларининг фаолиятини мувофиқлаштириш муаммоларини ҳам кўриб чиқдилар.

Минтақа хавфсизлиги масалаларига алоҳида эътибор берилди. Давлат бошлиқлари зўравонлик, ҳудудий сепаратизм, ашаддий миллатчилик, халқаро терроризмнинг ҳар қандай шаклларини қатъий қораладилар, белгилаб қўйилган чегараларнинг дахлсизлигини ҳимоя қилиш лозимлигини қайд этдилар. Томонлар ташқи кучларнинг экстремизмни қўллаб-қувватлаши ва давлатларнинг бир-бирининг ички ишларига аралашувини халқаро ҳуқуқ меъёрларни бузиш, деб ҳисоблаш лозимлигини таъкидладилар. Бундай ҳолларни давлатларнинг истиқлол ва мустақиллигига бевосита хуруж қилиш, деб баҳолаш лозим.

Томонлар вужудга келадиган барча муаммоларни фақат тинч йўл, зўравонлик ишлатилмайдиган сиёсий воситалар билан ҳал қилиш зарур, деган фикрни баён қилдилар.

Томонлар минтақалардаги вазиятни кўриб чиқиш чоғида Ўзбекистон билан Грузия Марказий Осиё ва Кавказортида тинчлик ва барқарорликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб, ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган ҳаракатларни мувофиқлаштиришга интилишларини таъкидлади. Шу муносабат билан Грузияда — Абхазия билан Цхинвал минтақасида, Шимолий Кавказда, шунингдек Афғонистон ва Тожикистонда можарони сиёсий йўл билан бартараф этиш ва миллий тотувликка тезроқ эришиш муҳимлиги таъкидланди.

Грузия томони Ўзбекистоннинг Тожикистон ва Афғонистондаги вазиятни сиёсий йўл билан ҳал қилишга доир тинчлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлайди.

Ўзбекистон томони Грузия раҳбариятининг сиёсий терроризмга чек қўйиш, давлатнинг ҳудудий яхлитлигини мустаҳкамлаш, мамлакатни иқтисодий бўҳрондан олиб чиқишга доир саъй-ҳаракатларини маъқуллади, Грузия конституцияси қабул қилинишини демократик ислоҳотларни чуқурлаштириш ва давлатни мустаҳкамлаш йўлидаги муҳим қадам, деб уни қутлайди.

Грузия томони Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Тошкентда семинар-кенгаш ўтказиш юзасидан Ўзбекистон бошлаган ташаббусни қўллаб-қувватлади. Бу анжуман бу минтақада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Ташриф ошкоралик вазиятида, амалий муҳитда ўтди. Томонлар ташриф якунлари икки мамлакат ва унинг халқлари ўртасидаги анъанавий дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш ишига хизмат қилишига ишончи комил эканини изҳор этдилар.

1-Марказий Осиё ўйинлари кундалиги

МУСОБАҚАЛАРНИНГ ҚИЗҒИН ПАЛЛАСИ

1-Марказий Осиё ўйинлари ҳозир ўзининг айни қизғин палласига кирди. Биз газетамизнинг ўтган сонида ўзбекистонлик спортчилардан Д. Коршунов, Ш. Худойбердиев, Ш. Йўлдошевларнинг ғалаба қозонганликлари тўғрисида хабар бергандик. Кейинги кунлари ўтказилган беллашувларда юнон-рум кураши бўйича ҳамюртларимиздан 62 килограммгача вазнда Аслиддин Худойбердиев, 130 килограммгача энг оғир вазнда Шермуҳаммад Қўзиевлар ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасидан жой олишди. Эркин кураш баҳсларида эса 62 килограммгача полвонлар баҳсида Рамил Исломов, энг оғир вазн тоифасида эса Геннадий Жильцовлар ғалаба қозонишди. Мерганлик бўйича ҳам 25 метр масофага отиш баҳсида Шуҳрат Аҳмедов, Энвер Осмонов, Дилшод Мухторовлардан иборат Ўзбекистон терма жамоаси, МП—8 баҳсида ҳам юқоридаги спортчилар ўрин олган терма командамиз зафар кучишди. Шунингдек, Шуҳрат Аҳмедов 25 метр масофага пойлаш беллашувида шахсий ҳисобда олтин медални қўлга киритди. 50 метр масофада нишонни бехато уриш баҳсида Юлия Савичева, Татьяна Кобрусева, Наталья Долбининалардан иборат аёллар терма жамоамиз ҳам ғолиб чиқди. Қиличбозлик бўйича ўтказилган мусобақаларда эса қозоғистонлик спортчиларнинг қўллари баланд келди. Жумладан, аёллар ўртасида шамшир беллашувида Наталья Харчева, эркаклар ўртасида рапира бўйича Вячеслав Григорьевлар олтин нишонларни қўлга киритишди. Ушбу мусобақа турида ўзбекистонлик Рафқат Рўзиевга учинчи ўрин насиб этди.

Аёллар ўртасида 10 метр масофага пневматик тўппончадан отиш баҳсида умумий ҳисобда 1118 очко тўплаган, таркибидан Шумаева, Рашидова, Ли-Муталовалар ўрин олган. Ўзбекистон терма командаси қозоқ спортчиларидан кейин иккинчи ўринни олди. Волейбол бўйича ҳамюртларимиз дастлабки ўйинларни муваффақиятли бошлашди. Аёлларимиз ва эркакларимиз Қирғизистон спортчиларини бир хил — 3:0 ҳисобида енгишди. Баскетболчи эркакларимиз ҳам дастлабки ўйинда қирғизистонликлар устидан 99:37 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Ҳозирча 17 олтин, 12 кумуш ва 9 та бронза медалларини олган қозоғистонлик спортчилар пешқадамлик қилмоқдалар. Ўзбекистон терма командаси ҳисобида эса 13 та олтин, 14 та кумуш ва 6 та бронза нишонлари бор.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ ОЛИМПИЯ ҚЎМИТАСИДА

Кеча Ўзбекистон Республикаси Миллий Олимпия Қўмитасининг мажлислар залида 1-Марказий Осиё ўйинларига ташриф буюрган республикалар Миллий Олимпия қўмиталари раҳбарлари иштирокида журналистлар учун матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон МОҚ раиси Собир Рўзиев, қўмитанинг бош котиби Вольмир Лигай, Қозоғистон МОҚ бош котиби Канат Абишев, МОҚ бўлим бошлиғи Владислав Кухарский, Тожикистон МОҚ раиси Бўрихон Жобиров, МОҚ бош котиби Ширинжон Маматсафаевлар иштирок этишди.

Ўзбекистон МОҚнинг раиси С. Рўзиев Марказий Осиё ўйинларининг очилиши ушбу ҳудуд ичра жуда муҳим воқеа бўлганлиги хусусида тўхталиб, ҳозирда кейинги ўйинларнинг қаерда ўтказилиши ҳал этилмаганлиги, бунинг учун барча республикалар МОҚлари раҳбарлари алоҳида йиғилиб ўз республикалари доирасида бу ишни ҳал этишлари лозимлигини таъкидлади. Халқаро Олимпия Қўмитасининг президенти Х. А. Самаранч бу борада Қозоғистонда тегишли шарт-шароитлар мавжудлигини айтгани, бинобарин, кейинги ўйинларни ўтказиш учун мазкур республика энг катта имкониятларга эга эканлиги маълум бўлди.

Сўзга чиққанлар Марказий Осиё ўйинларининг ташкилий томонлари юқори даражада бўлганлиги, спортчилар ва делегация аъзоларига яхши шароитлар туғдирилганлигини алоҳида таъкидлаб ўтишди.

Матбуот конференцияси охирида Миллий Олимпия Қўмиталарининг раҳбарлари журналистларни қизиқтирган саволларига жавоб қайтаришди.

Даврон ИСАЕВ.

Спорт

ХИТОЙЛИК ФУТБОЛЧИЛАР ЮРТИМИЗДА

Хитой Халқ Республикаси олимпия терма жамоаси футболчилари ўртоқлик учрашувларини ўтказиш, ўзбекистонлик спортчилар машғулотлари жараёни билан танишиш мақсадида Республикамизга ташриф буюришди. Улар Жиззахда ўқув машғулотларида қатнашишди, спорт жамоатчилиги билан учрашув ўтказдилар, вилоятнинг диққатга сазовор жойлари билан танишишди. Хитой олимпия терма жамоаси футболчилари Жиззахда олий босқичда тўп сураётган «Сўғдиёна» клуби билан куч синашдилар. Қизиқарли ўтган беллашув 1:0 ҳисобида меҳмонлар фойдасига ҳал бўлди. Сўнг эса хитойлик меҳмонлар Янгиер шаҳридаги «Целинник» стадионида Ўзбекистон миллий олимпия терма жамоаси билан учрашдилар. Бу баҳсда ҳам хитойлик чарм тўп усталари 5:4 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Мазкур халқаро учрашувлар икки давлат спортчилари ўртасидаги ҳамкорлик ва дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашда ўзига хос кўприк бўлиб хизмат қилади.

Шожалол ШОҚОСИМОВ.

«Чевар» акциядорлик жамияти ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажриба-тикув цехида йил бошидан буён ўн беш турдан ортиқ янги либослар тикиб чиқарилди. Уларнинг кўркамлиги ва бежиримлиги кўплаб харидорларга маъқул келмоқда.

СУРАТДА: тажриба-тикув цехининг бошлиғи Мавжуда Умарова ҳамда ишлаб чиқариш бошлиғи Мадина Алимовалар янги тайёр либосларни кўздан кечиришмоқда.

Рустам Шарипов олган сурат

Бозор тадбиркорликни ёқтиради

ЯНГИ УСУЛ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Ўтган йил охирида «Миконд» заводи очиқ типдаги ҳиссадорлик жамиятига айланиб, «Оникс» деб аталадиган бўлди. Янги усулга ўтиш учун корхона анча тайёргарлик кўрди. Жамиятнинг низом фонди республика давлат мулкчилик қўмитаси томонидан 24 миллион сўмдан ортиқ қилиб белгиланди. Ҳозирги вақтда корхонада 100 минг сўмлик акцияларни чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда. Бу қимматбаҳо қоғозларнинг 51 фоизи жамоага, 29 фоизи давлат мулкчилик қўмитасига, 10 фоизи чет эл сармоядорларига ва яна қолган 10 фоизи эса очиқ савдога чиқарилади. Битта акциянинг баҳоси 250 сўм қилиб белгиланди.

Хўш, завод янги усулга ўтиб иш бошлаган ўтган ойлар мобайнида қандай имкониятларга эришди? Рақамларга қараганда янги усул эскисидан бир қатор афзалликларга эга эканлигини исботламоқда. Лекин шуни айтиш керакки, корхона тўла қувват билан ишлашга имкон тополмаяпти. Хом ашё етишмаслиги жамиятни муттасил қийнаб келмоқда. Шунга қарамай, ишчилар қўл ковуштириб ўтиришгани йўқ. Улар қийин аҳволдан чиқиб кетиш имконини излаб топишяпти. Корхона чет эл фирмалари билан алоқани кучайтирган ҳолда кенг халқ истеъмоли буюмларини янада кўпроқ ишлаб чиқариш режаларини белгилаяпти. Шуни ҳисобга олиб завод бугунги кунда 100 турдаги ёритгичлар, биллурдан тайёрланган кичик-кичик жиҳозлар ва турли моделдаги ойналарни тайёрламоқда. Бундан ташқари корхонада автомобилларнинг ўт олдиргичлари, электрон-чақмоқ, соябонлар ҳам ишлаб чиқариляпти. Тадқиқотлар бу маҳсулотларга эҳтиёж катталигини кўрсатмоқда. Ярим йилликда корхона юқоридаги маҳсулотлардан 100 миллион сўмлик даромад кўрди.

Албатта бозор муносабатлари ишбилармонлик ва тадбиркорлик билан иш юритишни, узоқни кўзлаб ишончли ҳамкорларни кўпайтиришни талаб этади. Шу ўринда бир мисол. Илгарилари корхона томонидан тайёрланган электр техника жиҳозларига Россия, Болтиқбўйи республикаларида, Украина ва Беларусда талаб кучли эди. Ҳозир эса бунинг акси бўляпти. Шунинг учун бу жойларга юбориладиган маҳсулотлар миқдори ҳам ўз-ўзидан камайди. Бу аҳволдан қандай қутулмоқ керак? Корхона раҳбарияти бу саволга аниқ жавоб топа олди. Ҳозир «Оникс»да республика аҳолиси талабларига мослаштирилган электр техника жиҳозлари тайёрланадиган бўлди. Шу мақсадда ишлаб чиқариш жараёнларини тезда ўзгартиришга тўғри келди ва корхона бу вазифани белгиланган муддатда узил-кесил ҳал этди. Мана шу изланишлар самараси туфайли «Оникс»да яна бир маҳсулот — сув ва газ тақсимотини ўлчовчи янги технологиядаги ҳисобдонлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Албатта бу қурилмаларнинг ташкилот ва турар жой биноларига ўрнатилиши биринчи навбатда сув ва газ исрофгарчилигига барҳам беради.

Янги усулда ишлаш жараёни чет эл фирмалари билан алоқани ҳам кучайтирди. Жумладан, Германиянинг «Осдам» компанияси «Оникс» билан ёритгич қурилмаларини ишлаб чиқариш юзасидан ҳамкорлик қилиш истагини билдирди. Бундай шартнома чехлар билан ҳам тузилмоқда. Ўйлаймизки бундай самарали алоқалар корхона маҳсулотларини чет элга чиқариш билан биргаликда унинг ишлаб чиқариш қувватини ҳам оширади.

Албатта корхонадаги бу янгилик ўз-ўзидан жамоанинг моддий ва маънавий ҳаётига ҳам маълум даражада ўзгаришлар киритади. Бу борада «Оникс»да қандай ишлар амалга оширилмоқда? Корхона ишчилари ҳафтасига 40 соатдан ишлашади. Асосий цехлар 12 соатлик иш режимига ўтган бўлиб уларга бирлик тариф ставкаси бўйича ҳақ тўланади. Бугунги кунда ишчиларнинг ўртача ойлиги миқдори ҳам тобора ошиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг аҳоли маошини ошириш ҳақидаги барча Фармонлари бажариб келинмоқда.

Корхона касаба уюшмаси ҳам ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилашга муттасил эътибор беряпти. Шу мақсадда Борис Вишневский бошчилигида етти кишидан иборат ҳайъат тузилиб, улар меҳнаткашларнинг шароитини доимий назорат қилиб боришади. Корхона ишчи ва хизматчилари учун барча қулайликларга эга бўлган шифохона, дорихона, 50 ўринли профилакторий, «Баланд соҳил» ҳамда «Электрон» болалар оромгоҳлари хизмат кўрсатмоқда. Қорақамиш даҳасида эса 320 ўринли болалар боғчаси ишлаб турибди.

Корхона ҳудудида 6 та овқатланиш жойлари мавжуд. Марказий ошхона, «Эртак» ва «Марҳамат» қаҳвахоналари шулар жумласига киради. Бундан ташқари 2 та дўкон жамоага мунтазам хизмат кўрсатади. Улардан бири озиқ-овқат, иккинчиси мева-сабзавот билан савдо қилади. Уй-жой олиш навбатида турганлардан 37 киши яқинда хонадонлик бўлишди. Шунингдек ишчиларга «Ўриксор» ва «Ҳасанбой» даҳаларидан якка тартибда уй қуриш учун 40 та ер участкаси ажратилди.

Хулоса қилиб айтганда, янги усул корхонага янгича ишлаш жараёнларини олиб кириш билан бирга жамоанинг меҳнатга муносабатида кескин ўзгаришлар ясади. Маҳсулот ҳажми ва сифати ортиб, унинг жаҳон бозорига чиқишига тобора кенг йўл очилмоқда.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

16-модда. «Мазкур Конституциянинг бирорта қоидаси Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқ ва манфаатларига зарар етказадиган тарзда талқин этилиши мумкин эмас.

Бирорта ҳам қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжат Конституция нормалари ва қоидаларига зид келиши мумкин эмас».

Ўзбекистон Конституцияси амал қилмоқда

ҲУҚУҚНИНГ АСОСИЙ МАНБАИ

Ўзбекистон Конституцияси — республикамизнинг Асосий Қонуни бўлиб, у халқнинг иродаси ва манфаатларига мувофиқ равишда давлатимиз суверенитетини, ижтимоий тузумининг ва сиёсатининг асосларини, инсон ва фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчларини, халқ ҳокимиятчилиги, жамият ва шахс фаолияти принципларини, мамлакатимизнинг маъмурий-ҳудудий ва миллий-давлат тузилишини, давлат органларининг ташкил этилиши ва фаолияти тизимини ҳамда асосий принципларини расмийлаштиради ва мустаҳкамлайди. Унинг ҳар бир моддаси демократик руҳ билан суғорилган ва чинакам халқ ҳокимиятчилигини акс эттиради. Лекин шуни ҳам унутмаслик керакки, «Демократия — бу Конституция ва қонунлар доирасидаги эркинлик демакдир». Ўзбекистон Конституциясида умум эътироф этган ушбу қоидага қатъий амал қилинган.

16-модда Конституциянинг бирорта қоидаси Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқ ва манфаатларига зарар етказадиган тарзда талқин этилиши мумкин эмаслигини ўрнатади. Бунинг маъносини тўлароқ тушуниб олиш учун Конституциянинг моддаларига мурожаат қилиш мумкин.

Конституциянинг 5-моддасига кўра, Ўзбекистоннинг қонун билан тасдиқланган ўз давлат рамзлари — байроғи, герби ва мадҳияси мавжуд. Ана шу давлат рамзларини қонундан ташқари ўзбошимчалик билан ўзгартиришга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Улардан тегишли қонунларда қандай белгиланган бўлса шундайлигича фойдаланиш лозим.

Демак, Конституциянинг ҳар бир моддаси ҳаётга тадбиқ қилинаётганда халқ ва давлат манфаатларига зарар етказмайдиган тарзда талқин қилиниши зарур. Зеро, Конституциянинг ўзи халқ ва давлат иродасининг ифодасидир. Шунинг учун Конституция ва қонунларнинг пировард мақсади инсон, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилиши керак.

Конституциянинг 16-моддаси иккинчи қисмига кўра бирорта ҳам қонун ёки бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжат Конституция нормалари ва қоидаларига зид келиши мумкин эмас. Чунки Конституция давлатимизнинг Асосий Қонуни бўлиб, у олий юридик кучга эга бўлган қонунчилик актидир. Конституция ҳуқуқнинг ҳамма тармоқлари: фуқаролик ҳуқуқи, жиноят ҳуқуқи, меҳнат ҳуқуқи, маъмурий ҳуқуқ ва ҳоказолар учун қонунчилик базаси бўлиб ҳисобланади. Давлат органларининг барча қонунлари ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари Конституция асосида чиқарилади ва унинг қоидаларига хилоф бўлмаслиги лозим.

Асосий Қонунимизга биноан Ўзбекистон тарихида биринчи марта Конституция махсус тарзда муҳофаза қилинадиган бўлди. Яъни шу мақсадда Конституциявий суд жорий қилинди. Бу орган қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятларнинг ҳужжатлари Конституцияга қанчалик мос келишини текшириб туради. Конституциявий суднинг ташкил этилиши, вазифалари ва ваколатлари ҳақида Конституциянинг 108-109-моддаларида маълумотлар берилган.

Ҳайдарали МУҲАМЕДОВ,
Тошкент Давлат юридик институти ўқитувчиси.

Транспорт хизматидан мамнунмисиз?

ЙЎНАЛИШЛАР ТИЗИМИ КЎПАЙМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги кунининг 4 йиллик байрамини шаҳримиз корхоналари катта тайёргарлик билан кутиб олдилар. Шу жумладан шаҳар йўловчи транспорти ходимлари ҳам ушбу шодиёнани аҳолига намунали транспорт хизмати кўрсатиш билан нишонлашди.

Ҳозирги кунда «Тошшаҳарйўловчитранс» Давлат уюшмаси тизимида 108 автобуслар йўналиши, 6 та шаҳаролди йўналиши, 22 та трамвай, 22 троллейбус йўналиши ва 36 та йўналишли таксилар хизмат кўрсатмоқда.

Ушбу ҳаракат воситалари тармоқларининг узунлиги: автобусларда — 1903 километр, трамвай йўналишларида—270, троллейбус йўналишларида —260 километр ва метрополитенда —29,5 километрни ташкил этади.

Йўловчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш, шунингдек ҳаракат воситаларини янги транспортлар билан тўлдириш мақсадида сўнгги вақтда Украинадан «ЛАЗ» русумли 100 та автобус, Германиядан 30 та «Мерседес» автобуслари, Чехиядан ва Россиянинг Саратов вилоятидан 57 та трамвай ва 157 та троллейбуслар сотиб олинди.

Жорий йилда 2 та автобус йўналиши, «Трактор заводи — Горький» майдони, «Кадишев — Марказий Қўйлиқ» трамвай йўналишлари очилди ва 26-58-йўналишли такси қатнови йўлга қўйилди.

Йўловчилар талаби билан транспортларнинг 15 йўналиши ўзгартирилди. 20 та автобус йўналиши туман автокорхоналарига топширилди.

Аҳолига қулайлик яратиш учун қатор йўналишларда сиғими кичик автобуслар каттароқ сиғимли машиналар билан алмаштирилди.

«Пахтакор» янги авто бекати биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Юнусобод даҳасининг 12-мавзесида янги навбатчилик пункти, «Чилонзор» метро бекати олдида ҳам 2 та шунақа пунктлар ишга туширилди. Шу туфайли Қорақамиш, самолётсозлик, тракторсозлик уй-жой мавзелари, Улуғбек қишлоғи, Мирзо Улуғбек туманидаги аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш ишлари яхшиланди. «Беруний» метро бекати, «Олой» бозори ва Қорақамиш мавзелари орасидаги боғланишни битта транспорт орқали бажарилиши юзага келди.

Яқинда шаҳар барча ер усти ва ер ости йўловчи транспортида халқаро келишувга биноан йўловчилар оқимини ўрганиш учун текширув ўтказилди.

Унинг натижалари ҳозирги кунда ишлаб чиқилмоқда.

Назорат натижалари келгусида шаҳар транспорти йўналишларини қайта тўлиқ кўриб чиқиш имкониятини беради. Бу эса шаҳарнинг сўнгги 15-20 йилларга белгиланган транспорт ҳаракатларини, унинг тармоқлари режаларини аниқлаб беради.

Ер ости муҳандислик иншоотлари ва қурилмаларини ётқизиш ва шаҳардаги 21 та кўчани қайта қуриш муносабати билан 53 та йўналишда транспорт ҳаракатларини мажбурий ўзгартириш вазифалари юзага келди. Бу ишлар ҳам аҳоли талабига монанд йўлга қўйилмоқда. Айниқса республика Мустақиллиги кунининг 4 йиллиги арафасида катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди. Тошкентнинг Эски шаҳар қисмидаги Сағбон, Форобий (Чиғатой), Талабалар, Қорасарой, Туроб Тўла, Абдулла Қодирий кўчалари сўнгги вақтларда транспорт ҳаракатига ярамай қолган эди. Шу боис бу кўчаларни қайта қуриш ишлари жадаллик билан бошланди ва янги маршрутли йўналишлар йўлга қўйилди.

Янги Фарғона йўли кўчасида автобуслар қатнови бошланди. Қўйлиқ бозоригача бўлган ушбу йўлда 5-трамвай йўналишининг пўлат излари янгиланди.

Бобур кўчасида Бўржар канали устига қурилган янги, замонавий кўприк ишга туширилиб, Бешёғоч майдонига автобус ва троллейбус транспортлари қатнови бошланди.

Сағбон, Қорасарой ва Абдураҳмонов кўчасининг бир қисмини ишғол қиладиган троллейбуслар қатнови режалари белгиланмоқда. А.Хўжаев ва Самарқанд Дарвоза кўчаларидаги трамвай излари қурилиши, шунингдек Белоножко ва А. Қодирий кўчалари бўйлаб трактор заводи уй-жой даҳасигача бўлган йўлларда троллейбус йўналишларини қуриш тугалланиш арафасида.

«Олой» бозори ёнида янги қурилаётган автобус бекатининг биринчи навбати ишга тушиш арафасида. Бу бекатда ҳар бир йўналиш учун алоҳида йўлаклар, машиналарни совутиш йўлакчалари, йўловчилар учун алоҳида кутиш жойлари ва ўриндиқлар, соясалқин шийпончалар енгил пластмасса жиҳозларидан тикланади. Бу қурилиш материаллари ёруғликни яхши ўтказгани ҳолда қуёш иссиғини ўтказмайди.

Юнусободнинг метрополитен йўналиши ҳам жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу ерда ҳам белгиланган муҳлатда транспортлар қатновини йўлга қўйиш барча қурувчиларнинг хоҳиш-иродасига айланган.

Сухроб АЛИЕВ,
Усмон МУҲАМЕДОВ.

Бугунги кунда ишбилармон, уддабурон кишилар кўпайиб бормоқда. Албатта меҳнат қилган сари турмушимиз ҳам фаровон бўлиб бораверади.

Лекин аҳолининг шундай қисми борки, улар бошқаларнинг эътиборига, ёрдамига муҳтож бўлиб яшайдилар. Булар қариялар, ногиронлар, нафақахўрлардир. Ҳозирги кунда аҳолининг ана шундай тоифасига эътибор қандай? Жамоатчи мухбиримизнинг Тошкент шаҳар ижтимоий-таъминот бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Ҳулкар Файзуллаева билан суҳбати ҳам айнан ана шу долзарб мавзуда бўлди.

Ижтимоий ҳимоя — амалда

ҚАРИЯЛАР ВА БОҚУВЧИСИНИ ЙЎҚОТГАНЛАРГА

— Ҳозирги кунда Тошкент шаҳрида ижтимоий ҳимояга муҳтож кишиларнинг сони 310 минг 526 нафар кишини ташкил қилади, — дейди Ҳулкар опа. — Уларнинг барчаси бизнинг тасарруфимизда бўлиб лозим даражадаги кўмакни бериб келмоқдамиз. Амалга ошираётган ишларимиз хусусида тўхталадиган бўлсак, кейинги пайтларда ижтимоий-таъминот бошқармаси ходимларининг жамғарма банклари, суғурта жамғармаси, тўлов муассасалари ходимлари билан ҳамкорликда иш олиб борганликлари сабабли нафақаларни эгаларига етказиш ишлари ўз муддатида амалга ошмоқда. Шунинг учун ҳам пенсионерлар томонидан тушадиган шикоятлар анча камайди. Ўз нафақаларини жамғарма банкларига ўтказадиган пенсионерлар ҳам бор. Уларнинг ҳам пулларини шахсий варақаларига ўтказиб бериб турибмиз. Бундан ташқари кўп болали оилалар бор. Уларнинг ичида ишламайдиган оналар болалар учун нафақани ижтимоий-таъминот бўлимидан оладилар. Уларнинг ҳам нафақаларини ўз вақтида бериш мақсадида тегишли ишларни амалга оширяпмиз.

— Кўпчилик газетхонларни қуйидаги масала қизиқтирмоқда: отаси ё онасидан айрилган етим болаларга белгиланган нафақалар қандай ва уларга ҳужжатларни расмийлаштириш тартиблари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Боқувчисини йўқотган болаларга отаси ёки онаси ишлаган бўлса, аввало пенсия миқдори иш ҳақидан белгиланади. Ҳозирги қонунга асосан пенсия миқдорини аниқлашда беш йиллик иш ҳақининг ўртача миқдори ифодаланган ҳужжат талаб қилинади. Бу бутун меҳнат фаолиятидан олинган бўлиши мумкин. Масалан, вафот этган кишининг энг юқори маош олиб ишлаган даври олиниши мумкин. Собиқ иттифоқ қонунида бу назарда тутилмаган эди. 70-80-йилларнинг иш ҳақларини оладиган бўлсак, табиийки, ҳозиргиларидан фарқ қилади. Уларни ҳозирги иш ҳақларига тенглаштириш учун коэффициентлар қўлланилади. Яъни ҳозирги даврга қадар иш ҳақи неча марта ошган бўлса, шуларнинг йилма-йил коэффициентлари ишлаб чиқилган ва бу Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқланган.

Бундан ташқари вафот этган кишининг меҳнат стажи ҳам маълум аҳамиятга эгадир. Агар олдинги қонунда меҳнат стажининг умумий давомийлигини ҳисобга олмаган бўлсак, янги республика қонунида киши ёшига нисбатан талаб қилинган стаждан юқорироқ стажга эга бўлса, ҳар бир йилга энг кам иш ҳақининг 0,5 фоизини бериб борамиз. Масалан, боқувчисини йўқотганлик пенсиясини тайинлашда айтайлик вафот қилган киши 30 ёшларда бўлса, бунинг жадвали бор, ҳам ногиронлик пенсиясини, ҳам боқувчисини йўқотганлик пенсиясини тайинлашда шу жадвалдан фойдаланамиз. Чунки, ушбу жадвалда ёшга нисбатан талаб қилинадиган меҳнат стажи белгилаб қўйилган. Масалан, илгариги иттифоқ қонунида эркак ва аёл кишига алоҳида меҳнат стажи талаб қилинарди. Ҳозирги қонунда бу стаж бир хил қилиб олинган.

Бундан ташқари агарда бола 16 ёшга тўлмаган бўлса пенсия отасининг ёки бирор ҳомий васийнинг номига тайинланади. Чунки бола ҳали балоғатга етмаган. Бу болага яна нафақа тайинланади. Масалан, бу битта фарзанд бўлса, энг кам иш ҳақининг 10 фоизи, ёки иккита бола бўлса, энг кам иш ҳақининг 20 фоизи миқдорида тайинланади. Бу нафақалар бола 16 ёшга етгунча энг кам иш ҳақидан келиб чиққан ҳолда белгиланиб, фоиз миқдорида тўланиб борилади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, пенсия тайинлангандан кейин уни олувчи пенсиянинг туридан қатъий назар ишлайдими, ишламайдими — ижтимоий-таъминот ташкилотларидан олаверади.

Тўловлар икки турда олиб борилади. Хоҳлаганлар шу нафақа ёки пенсия пулларини жамғарма банкларига ўтказиш йўллари билан олишлари мумкин. Болаларга тўланадиган нафақаларни оладиган бўлсак, у ижтимоий-таъминот идоралари орқали фақат ишламайдиган шахсларнинг фарзандларига тайинланади. Агар болаларнинг ота-онасидан бирортаси ишлайдиган бўлса, аввало мабодо она ишлайдиган бўлса, онанинг иш жойидан нафақа тайинланади. Агар она ишламай, уйда ўтирса, болаларга отасининг иш жойидан нафақалар тайинланади.

Суҳбатни Султонмурод УМАРОВ ёзиб олди.

«Нон — ризқ-рўзимиз» деганлари рост гап. Айниқса у лобар қизлар қўлида тайёрланса таъми ортади, баракали бўлади.

Холмат Мирзакаримов олган суратли лавҳа.

Минг бир касб

ГЎЗАЛЛИК УЛАШИБ

Уста Н. Мирзаева дугонасиникига тўйга ошиқаётган қизнинг сочини тартибга келтириб бўлган эди, ўриндиққа баланд бўйли, ўрта ёшлардаги аёл ўтирди. «Тошкентга меҳмон бўлиб келганга ўхшайди» — хаёлидан ўтказди уста, мижозига зийраклик билан разм солар экан. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлиб чиқди.

— Мен москваликман, — деди аёл. — Эртага шаҳримга қайтиб кетаман. Сочимни янгича турмак қилдирмоқчи эдим. «Россия» меҳмонхонасининг ходими сизнинг олдингизга келишимни маслаҳат берди.

— Жуда яхши қилибсиз, — мулойимлик билан, жилмайиб деди уста. — Пардозхонамизда мижозларнинг истакларини бажонидил бажарамиз. Сизга «Фантазия» деб номланган турмак жуда ярашса керак, деб ўйлайман.

— Негадир бундай турмак ҳақида эшитмаган эканман, — ҳайрон бўлиб деди москвалик меҳмон.

— Сабаби, бу янги турмак. Уни ўзимизнинг сартарошлик хизмати кўрсатувчи «Уста Йўлдош» хусусий фирмамизда ишлаб чиққанмиз.

— Майли, мен розиман, — деди мижоз устадан янги турдаги турмак ҳақида батафсил маълумот олгач.

Уста ишга киришди. Маълум вақт ўтгач аёл ўзини кўзгуда диққат билан кузатаркан:

— Сизларнинг пардозхонангларни бежиз тавсия этишмаган экан, — деди у мамнунлик билан. — Қўлингиз дард кўрмасин.

Одатдагидек меҳмонни кузатиб, яхши тилаклар билан хайрлашиб қолар экан, бундан йигирма саккиз йил илгари илк бор иш бошлаган пайтини эслади. Биринчи иш куни, малака ошириш учун имтиҳон топшираётган пайтида ҳаяжонланганлари сира ёдидан чиқмайди. «Уддалай олармиканман?». Шу савол унга сира тинчлик бермасди. Дастлабки турмаклашни бажараётганда ўзининг бор билим ва маҳоратини ишга солди. Комиссия аъзолари бир овоздан унга «Иккинчи даражали уста» тоифасини беришганда роса қувонган эди. Орадан вақт ўтиши билан у ўз маҳоратини янада ошириб борди. Бунда айниқса туман, шаҳар, республика танловларида иштирок этгани жуда қўл келди. Унга «Биринчи даражали» деган, Львов шаҳридаги сартарошлар курсида таълим олиб келгандан кейин эса «Рассом модельер» малакаси берилди.

— Сартарош доимо моделларни кузатиб бориши, мижозларнинг дидига мос бўлган андозаларни яратиб бориши зарур, — дейди Н. Мирзаева. — Одамларга хуш кайфият бахш этиш учун уларни руҳий жиҳатдан ўрганиш зарур, бажараётган иши гўзаллик билан боғлиқ экан ўз навбатида рассом ҳам бўлмоғи лозим.

Ўтган йиллар мобайнида Н. Мирзаева ўттиздан ортиқ ёш сартарошларга устозлик қилди. Ҳозирги кунда ҳам шогирдларидан бор билим ва тажрибасини аямаётир. Фидойилиги ва маҳорати учун «Ўзмаишийхизматуюшма» соҳасининг «Ўзбекистон Республикаси маиший хизмати аълочиси» нишони билан тақдирланган.

— Агар мендан бу ишчингиз қозонаётган муваффақиятнинг сири нимада деб сўрашса, — деди «Уста Йўлдош» хусусий фирмасининг директори Акмал Йўлдошев, — ишонч билан ўз касбига муҳаббатда, деб жавоб берган бўлардим.

Мижозлар обрўсини қозонаётган Н. Мирзаева шу кунларда «Назокат», «Вальс», «Табассум» деб номланган янги соч турмаклари устида ишламоқда.

Аҳат МИНГУЛОВ.

Истиқлол мадҳи

МАРОҚЛИ ТАДБИР

Пойтахтимизнинг Акмал Икромов туманидаги «Янгиобод» маҳалласи Мустақилликка эришган йилларимизда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда олиб борилган кенг ҳажмдаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларида маҳалла аҳолиси фаоллик кўрсатди. Бинобарин ушбу ҳудуддаги Ёшлик, Мирхонд, Саккокий, 1,2,3,4,8-Мирхонд тор кўчаларида канализация қувурлари ётқизилди. Эскириб қолган электр симёғочлар янгиси билан алмаштирилди. Саккокий кўчасидаги автобус тўхташ бекатларига соябонли ўриндиқлар ўрнатилди. Шу кунларда 5100 кишилик маҳалла аҳлига озиқ-овқат дўконлари, 3 та қассоб дўкони, пойабзал таъмирлаш устахонаси, 2 та сартарошхона, кирим кассаси, тақинчоқларни таъмирлаш устахонаси ҳамда кийим-кечак тикадиган устахоналар баҳоли қудрат хизмат кўрсатмоқда. Яқин кунларда радио-телевизор тузатадиган устахона ишга тушиш арафасида...

Маҳаллада бўлаётган ана шундай хайрли ўзгаришлар хусусида куни кеча ушбу маскан марказидаги сўлим чойхонада бўлиб ўтган мароқли тадбирда кўп яхши гаплар айтилди. Маҳалла фуқароси, кекса педагог, уруш ва меҳнат фахрийси Нажмиддин Нуриддинов эришилган Истиқлол шарофати ҳақида дил сўзларини изҳор қилди. Туман ҳокими Осимхон Алихўжаев йиғилганларни қутлуғ шодиёна билан табриклаб туманда бўлаётган ўзгаришлар ҳақида гапириб берди. Тантанага меҳмон бўлиб келган драматург, қўшиқчи шоир Ҳайдар Муҳаммад ўзининг Истиқлолга бағишлаб ёзган шеърларидан намуналар ўқиб берди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Эркин Комилов, Муҳаммадали Абдуқундузовларнинг чиқишлари кеча файзига файз қўшди. Маҳалланинг ёш ҳофизлари Ҳасан ва Ҳусан Турғуновлар ўзларининг ёқимли қўшиқлари билан ҳамманинг кўнгилларига қувонч бағишладилар. Кеча охирида дуога қўл очган маҳалланинг кекса отахони, 90 ёшли Ортиқ ота бундай яхши ва нурли кунлар халқимизга доим насиб этишига тилак билдирди.

Ушбу тадбирнинг мароқли ва кишилар қалбида узоқ вақт сақланиб қолиши учун «Янгиобод» маҳалласи оқсоқоли Толиб Каримов ҳамда фаоллар сидқидилдан кўп куч-ғайрат сарфладилар.

Анвар ҲОЖИХОНОВ,
ишчи мухбир.

КЕЛАЖАГИМИЗ — МАКТАБДА

ХАЛҚ ТАЪЛИМИ: ЯНГИЛАНИШ ЙЎЛИДА

Орзиқиб кутилган кунлар келди. Халқимиз Мустақилликнинг 4 йиллик байрамини кенг нишонлаб, истиқлол нашидасини сураётган бир пайтда олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, мактабларда янги ўқув йили бошланди. Пойтахтимизнинг минглаб ўғил-қизлари бу йилги сабоқни янги, замонавий мактабларда қарши олдилар. Биринчи соатда Мустақиллик дарслари ўтказилди. Биз Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармасининг бошлиғи Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВга бир неча саволлар билан мурожаат этдик.

— Ҳамидулла Қаюмович, Республикамиз Мустақиллигининг тўрт йиллиги барча соҳа кишилари томонидан кенг нишонланди. Ўтган вақт мобайнида шаҳар халқ таълими тизимида қилинган ишлар тўғрисида сўзлаб берсангиз.

— Янги ўқув йили муҳим тарихий воқеа — Ўзбекистон мустақиллигининг тўрт йиллиги байрамини нишонлаётган кунларда бошланганлиги барча маориф ходимларини тўлқинлантириб юборди. Биз учун истиқлол — миллатимиз, мамлакатимизнинг жаҳонда обрў-эътибори, шон-шавкатини кўтарадиган соғлом авлодни, ҳар жиҳатдан баркамол ва фидойи ўғил-қизларни тарбиялаш, уларни вояга етказиш ҳамда бахтини кўришдир.

Мустақиллик шарофати билан ўтган давр ичида кўп ўзгаришлар қилингани ҳаммамизга аён. Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонунининг қабул қилиниши, мактабгача тарбия, ўрта таълим каби қатор таълим ва тарбия концепцияларининг тасдиқланиши таълим-тарбия бериш жараёнининг йўналишлари, мақсад ҳамда вазифаларини, мазмунини белгилаб берди. Бу таълим тизими муассасаларининг умумий мажмуаси бўлиб, таълим-тарбиянинг ўзаро алоқаси ва изчиллигини таъминлади. Ўтган тўрт йил ичида кўп қиррали таълим вужудга келди. Айрим мутахассисликлар бўйича кечки-сменали мактаблар, гимназия ва лицейлар, ҳунар-техника билим юртлари, катталарга таълим берувчи марказлар шулар жумласидандир. Таълим жараёнини сифат жиҳатдан янгилашни унинг бошланғич босқичи асосини мустаҳкамламасдан туриб амалга ошириб бўлмайди. Бошланғич синфларда алифбосиз таълимни жадаллаштириш билан ўқитиш услублари йўлга қўйилди. Назорат ишлари ва ўқиш тезлигининг таҳлили бу синф ўқувчиларининг билим даражалари анъанавий усулда ўқитилаётган шу ёшдаги болалар билим даражасидан юқори эканлигини кўрсатди. Мустақиллик шарофати билан ислоҳотнинг дастлабки пайтларида ўқувчилар имкониятини ҳисобга олган ҳолда фанлар чуқур ўргатилиши учун шароитлар яратишга эътибор берилиб, сўнгра гимназия синфлари, гимназия, лицейлар ташкил этилган бўлса, бугунги кунга келиб уларни аттестация йўли билан саралаш ишлари бошлаб юборилди. Қобилиятли болаларни танлаш ва улар билан алоҳида ишлаш — шаҳар педагогика жамоалари фаолиятининг асосий йўналишларидан бирига айланган. Айниқса, ўқитувчининг қобилиятли ўқувчилар билан ишлаши, фан олимпиадаларига тайёрлаши муҳим ўринни эгаллади. Бу соҳада Мирзо Улуғбек, Чилонзор, Миробод, Собир Раҳимов туманларидаги мактаблар юқори натижаларга эришди.

Мактабларда тест синовларини ўтказиш оддий ҳолга кириб қолди. У болалар тайёргарлиги даражасини битириш ва кўчириш имтиҳонларида ҳам, назорат ишлари ўтказилганда ҳам холисона аниқлаш имконини беради. Жаҳон тажрибаси ва билим даражасини назорат қилиш усулининг чуқур таҳлили ўқувчи билимини баҳолашнинг беш баллик тизими эскирганлиги ва замонавий ҳолатларга жавоб бермаслигини кўрсатди. Шунинг учун «тест банки»ни ташкил этиш бўйича 246,191,309, 279, 166 ва қатор бошқа мактабларда дастлабки ишлар бошлаб юборилди.

Кўп босқичли, турли даражали таълим тизимида катталар таълим марказларининг салмоғи кескин ўсди. Қачонлардир таълим бериш даражасини ўқувчиларнинг эҳтиёжига қараб пасайтиришга йўл қўйган кечки мактаблар ўрнида ташкил қилинган катталар таълим марказлари янгиланишнинг амалий йўлларини излаб, жадаллаштирилган таълим берувчи синф ва гуруҳларни тезда ташкил қилдилар. Якка тарзда маслаҳат беришни, синов тизимини ва илгари номаълум бўлган янгиликларни жорий қилдилар. Умумтаълим мактабларидан кетган, техникум ва ҳунар-техника билим юртларига кира олмаган ёшлар учун катталар мактаби таълим ва касб кўникмаларини олишга бўлган ҳуқуқлари кафолатли бўлиб қолди. Шаҳардаги 19 та марказда умумтаълим билан бир қаторда шаҳарнинг кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олиб, 18 та мутахассислик бўйича таълим берилмоқда.

Узлуксиз таълим жараёнининг яна бир таркибий қисми ҳунар-техника билим юртлари ҳисобланади. Уларнинг кўплари 9-синф битирувчиларига икки-учтадан касбни эгаллашларига имкон беради. Ҳозирги вақтда мавжуд 38 та ҳунар-техника билим юртларининг 50 фоизи касб бериш билан бирга ўрта маълумот ҳам беради, 6 та билим юртида эса қурилиш, машинасозлик, политехник, авиация, радиотехника, миллий ҳунармандчилик лицейлари бор.

— Келажак авлодга таълим-тарбия беришда қандай янги шакл ва услублардан фойдаланиляпти?

— Жамият ўзгаргани сари болалар ва ёшларни тарбиялашга ёндошув ҳам ўзгармоқда. 179, 227, 118, 29, 200, 237, 284, 41, 133- ва бошқа қатор мактабларнинг кундалик ишида халқимизнинг анъана ва урф-одатларига ҳурматни, маданий ва маънавий қадриятларни ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш тизими асосида амалга оширилаётгани кузатилмоқда. Болалар билан олиб борилаётган ишларда ўсмирлар клублари, ўйин ва спорт майдонлари ишлари, умумий турар жойлардаги ишлар сезиларли из қолдирмоқда. Бекобод, Комил Ғофуров, Наврўз, Бобур, А. Икромов маҳаллаларида ҳар бир тарбияси оғир ўсмирга қизиқарли ва фойдали иш топиб беришда ўсмирлар клублари, мактаб ҳамда маҳалла билан ҳамжиҳатликда ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Катта педагог ташкилотчи М. Ю. Близнякова раҳбарлигида Чилонзор туманида оммавий-спорт ишлари қизиқарли ташкил этилди. Натижада қиш фаслида вояга етмаган ўсмирлар иштирокида спортнинг қишки турлари бўйича мусобақалар, стол тенниси бўйича турнир ўтказилди. Мирзо Улуғбек туманида тарбияси оғир ўсмирлар учун спорт-сайёҳлик якшанба клуби ташкил қилинди. Мактабдан ташқари олиб борилган ижобий ишларнинг натижасида 1995 йилда ўтказилган спартакиада дастурида Тошкент шаҳри ўқувчилари қатнашиб, юқори ўрин эгалладилар. Шунингдек, у каби ишлар бошқа туманларда ҳам амалга ошириляпти.

— Муаммолар ва уларнинг ечими ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Янги ўқув йилида ҳам ўтган йиллардагидек баъзи бир дарсликларнинг танқислиги сезилиб қолди. Уч йилдан буён ўзбек тилида таълим берувчи мактаблар «Инсон ва жамият» дарслигисиз, беш йилдан буён II-синфлар «Ўзбекистон халқлари тарихи» ва «Умумий тарих» қўлланмаларисиз дарс ўтишмоқда. 1994 — 1995 ўқув йилида ўзбек синфлари «Ўзбекистон халқлари тарихи»дан ўқув қўлланмасини олдилар. Лекин унинг ҳажми катта, кўпроқ тарихчи олимларга мўлжалланган. Ўқувчи учун керак бўлмаган ортиқча материаллар кўп. Бу эса ўқитувчиларнинг дарс беришида анча қийинчиликлар туғдиради.

Педагогик кадрлар аҳволи бизнинг ишимизнинг муҳим таркибий қисми ҳисобланади. Ишимизнинг натижаси уларнинг ўз касбининг усталигига, тайёргарлик даражасига боғлиқ. Мактаблардаги бўш ўринларни тўлғазиш учун марказлашган ҳолда ўқитувчилар гуруҳларини, ўқитувчига ёрдам сифатида иқтидорли болалар билан ишлаш учун ассистент гуруҳларини тузиш ва бошқа иш шаклларини изламоқдамиз. Шунингдек шаҳар ташқарисидан 200 га яқин ёш мутахассисларни ишга таклиф қилдик.

Иқтисодий қийинчиликларга қарамай туман ҳокимлари мактаб ва мактабгача тарбия муассасаларини янги ўқув йилига тайёрлаш учун 12 миллион сўм пул ажратдилар. Алоҳида сезиларли ёрдамни Мирзо Улуғбек, Юнусобод, Яккасарой, Ҳамза ва Сирғали туманлари ҳокимликлари кўрсатдилар. Биз уларга ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

285-мактабни оталиққа олган Сирғали аэропорти жамоаси мактабнинг 26 ўқитувчисига газеталарга обуна бўлиши учун пул ажратди, 30 дан зиёд ўқитувчига синф раҳбарлиги учун қўшимча маош белгилади. 150 та биринчи синф ўқувчиларига ўқув анжомлари солинган портфель совға қилди.

Ҳамза тумани ҳокимлиги эса ўзининг махсус қарори билан 77,153,204-мактабларнинг спорт синфларини таъмирлади. 120 ўқувчи учун икки маҳал бепул овқат ташкил қилди. Мактаб раҳбарларининг маошига қўшимча ҳақ тўлашни йўлга қўйишди.

— Келгуси режалар ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— Халқ бизга ўзининг энг қимматли нарсасини — болаларни ишониб топширган. Давлат доимо ўқитувчилар обрўси ва ижтимоий аҳволини кўтариш учун ғамхўрлик қилмоқда. Ишимиздаги хато ва суиистеъмолчиликлар учун бизни ҳеч ким кечирмайди. Ҳар бир муассасада назоратнинг аниқ механизмини ишлаб чиқиш, таълим-тарбиянинг мураккаб масалаларини ҳал этишга жамоатчиликни жалб қилиш зарур. Шунингдек ўқитувчиларнинг сифат таркибини яхшилаш, фан кабинетларини жиҳозлашни ҳамда ўқитиш услубларини жаҳон андозалари даражасига тенглаштириш, лицей, гимназия, махсус фанларни чуқур ўргатадиган синфларни кўпайтиришга барча эътиборимизни қаратмоғимиз шарт.

Халқ таълими ходимлари Ўзбекистоннинг бахтли келажаги — бунёдкор янги авлодни тарбиялашга, маориф тизимини янада юксалтиришга ўзларининг барча имкониятлари ҳамда педагогик маҳоратларини ишга соладилар.

Дония ЗОКИРОВА
суҳбатлашди.

Қардошлар адабиётидан

ТОШКЕНТДА ЯШАЁТГАН НАБИРА

Озарбайжон фарзанди Ризо Жамол ўғли Наврасли ярим асрдан буён Тошкентда яшайди. У турли идораларда ва лавозимларда ишлади. Ҳозир эса оиласи, набиралари даврасида кексалик гаштини сурмоқда. Аммо у Озарбайжон мумтоз адабиётининг сўнгги вакилларидан бири Навоий ва Фузулий анъаналарини муваффақиятли давом эттирган шоир Мирзо Алиасқар Навраснинг (1836-1812) набираси эканлигини кўпчилик билмайди. Ризо оға бобосининг шеърларини қадимий қўлёзмалардан, тошбосма баёзлардан тўплаб 1985 йилда Бокуда алоҳида китоб ҳолида нашр этди. Тўпламдаги ғазаллар ва маснавийлар Навраснинг кенг билим ва дунёқарашли, ўз ватанини жон-дилдан севган, адолат ва ҳақиқат учун тинимсиз курашган шахс бўлганидан далолат беради. «Панди атфол»—«Болаларга насиҳат» достонида эса у турфа масаллар, панд ва ҳикматлар воситасида юксак инсоний фазилатларни улуғлайди.

Биз шоир ижодидан айрим намуналарни оқшомхонлар эътиборига ҳавола этишни лозим топдик.

Мирзо Алиасқар НАВРАС.

ҒАЗАЛЛАР

Эй, дилбари жононим, сенга бу адо ярашмас,
Бунча бевафолик этма, ошиққа жафо ярашмас.

Дедим: — Эй, нигори маҳваш, бевафолик одатин қўй,
Деди: — Кимки хубрўдир, унга ҳам вафо ярашмас.

Ажаб шўхи маҳжабинсан, ажаб ёри нозанинсан,
Нечун рақиб бирлан этасан сафо ярашмас.

Қаро зулфинг хаёли бахтимни қаро қилди,
Кунларим қаро кўзингдан бўлсалар қаро, ярашмас.

Малагим, шоҳим, паноҳим, гўзалим, умидгоҳим,
Мени фурқат ичра қўйдинг, ахир бу жазо ярашмас.

Азизим, кўзим, нигорим, бу замона ичра сендан
Агар Навраси бечора бўлса норизо, ярашмас.

* * *

Кўнглум айладинг пинҳон гисулар аросинда,
Қолдим-ку паришонҳол туйғулар аросинда.
Моний чизолмай ҳайрон қошларинг камонини,
Пайваста кашокашдир абрўлар аросинда.

Мастона хумор кўзлар қасдимда кезар, найлай,
Қолдим не ёмон кунга жодулар аросинда.

Ҳажринг ўтида, жоно, Мажнунсифат ўлмишман,
Саҳрога бориб кездим оҳулар аросинда.

То менки жудо бўлдим ул ёр висолидан,
Ўртанурман туну кун қайғулар аросинда.

Ағёрга вафо этмак ушшоққа жафо, Наврас,
Билмам, бу не одатдур моҳрўлар аросинда.

Озарбайжончадан Носир МУҲАММАД таржимаси.

Китоб жавонингизга

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

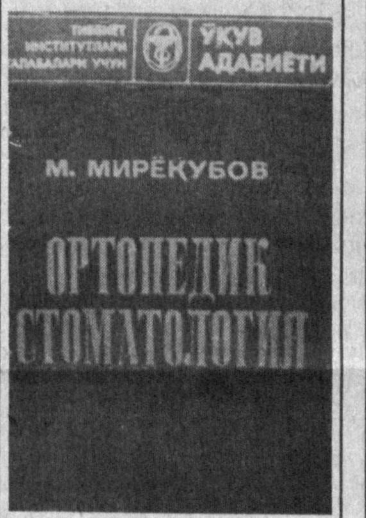

1-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг муаллимлари бир қатор хайрли ишларни амалга оширмоқдалар. Жумладан, профессор Миржамол Мирёқубов аввал ўзбек тилида ортопедик стоматология соҳасида китоб чоп эттирган эди. Тошкент давлат тиббиёт институти стоматология факультети талабалари учун муаллифнинг ушбу китоби қулайликлар яратган эди.

Китобнинг иккинчи нашри республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг, 1992 йили катта нусхада чоп этилди. Куни кеча бу китобнинг III нашри, олдинги чиққан I, II нашрларидаги баъзи бир камчиликларини тузатиш, муаллифнинг 45 йиллик орттирган тажрибалари киритилиб чоп этилди.

Маълумки, М. Мирёқубов стоматология факультетини ташкил қилишда, унга пойдевор қўйишда фаол қатнашган. У республикамизда стоматология соҳасининг ривожланишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Унинг раҳбарлигида камол топган фан докторлари талайгина. Муаллифнинг «Ортопедик стоматология» китоби муҳим қўлланма сифатида ҳам қимматлидир.

Т. ОҚИЛОВ,
тиббиёт фанлари
доктори.

Дил тубидан

АЁЛ ЛАТОФАТИ

Ўрта мактабда дарс бераётганимга ўттиз беш йилдан ошди. Шу йиллар мобайнида мактабимизда таҳсил олган қанчадан-қанча қизларни ҳалиҳануз мамнуният билан эслайман. Уларнинг аксарият кўпчилиги тарбияси, одоби, муомаласи, кийиниши, жамоат орасида ўзини тутиши, ҳатто, синф тахтаси олдида ибо ва хаё билан паст овозда, баъзан ерга қараб жавоб беришлари кўз олдимдан кино лентасидек ўтиб туради. Ҳаётда шундай ор-номусли, покиза, оқила, беғубор ва маъсума қизларимиз борлигидан қувонаман. Ўзбекларга хос шарм-ҳаё, андиша, иффат, латофат, назокат ва ибони кўриб бобо ва бувиларимизнинг анъаналари ва шарқона одатларнинг илдизлари ниҳоятда чуқур эканлигига тасаннолар айтаман. Эсини таниганидан бери оналарининг маслаҳат, йўл-йўриқ ва ўгит-насиҳатларини қулоқларига зирак қилиб тақиб олишлари, уларнинг оила аъзоларига, оналарига бўлган самимий ҳурмат белгиси эмасми? Бундай қизларнинг ҳар бир синфда кўпчиликни ташкил қилишини кўриб севинчимга севинч қўшилади. Қалбимда қувонч, фахр ва ифтихор туйғуси жўш уради. Шу маъсума қизлар бизга бегона эмас, биримизнинг қизимиз, биримизнинг синглимиз ва биримизнинг ўқувчимиз эканидан мамнун бўламан. Қизларимизнинг бу латофати чин маънодаги табиий гўзаллик эмасми?

Қиз бола бўйига етгач улар хонадонига совчилар серқатнов бўлиб қолади. Айрим қизлар «олийгоҳни битирай, фан номзоди бўлиб олай, турмуш қуриш қочмас» деган ният билан совчиларни қайтаради. Ҳатто, йигит билан ота-оналар белгилаган учрашувларга ҳам чиқмайди. Илмий изланишлар ниҳоясига етгач, вақт қўлдан бой берилган бўлади.

Инсон ҳаётга бир марта келади. Шунинг учун ҳаётнинг барча гўзалликларидан, роҳат-фароғатидан фойдаланишга тўла ҳақли. Биз қизларнинг ўз вақтида турмуш қурмаганликлари хусусида мунозара юритмоқчи эмасмиз. Фақат, уларнинг ҳиссҳаяжонга берилмай, ўзларига ҳам, оила номусига ҳам гард юқтирмай ҳаёт кечираётганлари учун тасаннолар айтгимиз келади. Уларнинг кечираётган бу турмуш тарзлари қалби гўзал аёлнинг матонати эмасми?

Кейинги вақтда бағритош хотинининг сўзига кирибми, шайтон васвасасига учрабми, кексайган, куч-қувватдан қолган, қўлидан бир иш келмайдиган, бир кун соғ бўлса, бир кун бемор, бировнинг кўмагига муҳтож бўлган онаизорини қариялар уйига элтиб қўйган, ўзи ҳашаматли биноларда осуда ҳаёт кечираётган ноқобил фарзандлар ҳам учраб турибди. Бундай кекса аёлларнинг кўпчилиги ўзининг иссиқ гўшасига қайтишни талаб қилмай, фарзандидан моддий ёрдам беришни сўрамай кун кечираяпти. Фарзандининг исми-шарифи, касби, иш жойи, амали ва манзилгоҳини сўраб-суриштирганлардан, ҳамхоналаридан сир тутиб, шу бағритош, оқибатсиз фарзандига инсоф тилаб, уларнинг дуоижонларини қилиб ўтиришлари шу мўътабар онанинг ҳақиқий ички гўзаллиги эмасми? Фарзандининг ҳаётини, ор-номусини ўзидан, ўз шахсий ҳаётидан юқори қўйиш учун меҳрга, садоқатга лиммо-лим тўлган беғубор ва покиза қалб бўлиши зарур. Бундай қалбли аёл қайси фариштадан кам? Куч-қувватдан кетган, қўлидан бир иш келмайдиган, ғарибликда, ёлғизликда кечираётган умри кўзига кўринмайдиган, ноқобил фарзанднинг шаъни ва обрўсини сақлашни ўз оналик бурчи деб билган аёл ҳақиқий гўзал аёл эмасми?

Ҳаётда касаллиги туфайли ёки фалокат сабабли эри вафот этиб, кичик ёшдаги гўдаклари билан тул қолган аёллар ҳам учраб туради. Уларнинг баъзилари эрларининг йили ўтганидан кейин ҳам оила қуриш тўғрисидаги барча таклиф ва истакларни рад этадилар. Қайта турмуш қуришни эри билан кечирган тўрт-беш йиллик турмушларига хиёнат ва вафот этган турмуш ўртоғининг руҳини безовта қилиш деб биладилар. Кейинги ҳаётларини эридан ёдгорлик бўлиб қолган фарзандларининг тарбияси учун бахшида этадилар. Бундай аёлларнинг ягона умиди фарзандларига ҳам она, ҳам ота бўлиш, улар вояга етгач келин ва куёв кўриш, қатор набираларига севимли буви бўлишдан иборат. Ўзи ҳақида, ўзининг турмуши ҳақида, роҳат ва фароғат тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмайдиган бундай иродали, чидамли, қаноатли, сабр-тоқатли покиза аёлларни гўзал демай бўладими?

Лекин гуруч курмаксиз бўлмагани каби аёллар ичида баъзан бўлса ҳам енгил табиатлилари, ҳаётни ейиш-ичиш, яхши кийиниш, курортларда дам олиш, ўйин-кулги ва кайф-сафодан иборат деб биладиганлари борлигини кўриб ёки эшитиб таъбимиз хира бўлади.

Бир танишим яқинда ушбу воқеани гапириб берди:

— Ишдан уйга қайтаётган эдим. Йўлдаги дўкондан керакли нарсаларни харид қилганимдан кейин машинага чиқиб юкларни орқа ўриндиққа жойлаштирдим. Энди моторни юргизаман деган вақтимда йигирма уч, нари борса йигирма беш ёшлардаги, устки либосидан елкасидаги тасмалари кўриниб турган, чиройли жувон машинанинг олдинги эшигини очиб ноз билан мурожаат этди:

— Мени ола кетасизми?

— Қаёққа?

— Аввал бир дугонамга учрашиб чиқаман, кейин, қаерни хоҳласангиз, ўша ёққа...

У жавобимни кутмаёқ, эшикни очиб ёнимдаги ўриндиққа ўтирди. Қадди-қомати келишган, пардоз-андозни ўрнига қўйган аёлдан гуп этиб француз атирининг ҳиди келди. У сумкасидан қимматбаҳо сигарет пачкасини чиқариб, биттасини лабига омонатгина қистирди ва гугурт олар экан:

— Отингизни чу денг, акагинам, — деди.

Бундай воқеага илгари дуч келмаганим учунми ёки суқланиб қараса бўладиган аёлдан шундай гап эшитганим туфайлими дафъатан тилим калимага келмай қолди. Гарангсиб қўлимни машина калитига олиб борган жойимда кўз олдимга кечки овқати аллақачон тайёр бўлса ҳам ёлғиз ўзи емай, менинг келишимни интизорлик билан кутиб ўтирган хотиним, мен бўлмасам томоғидан бир қошиқ ҳам овқат ўтмайдиган ёлғиз фарзандим келди. Вужудимда шу аёлга нисбатан норизолик ҳисси қўзғалиб, қалбимда нафрат уйғонди. Эшикни аста очиб, унга қарамаган ҳолда дедим:

— Пастга тушинг!

— Нега бирдан айниб қолдингиз, барно йигит?

Мен билан бирга кетишга, комил ишонч билан ўтирган аёл кутилмаган бундай муомаладан аввал ҳайрон бўлди, кейин истеҳзоли жилмаяр экан, машинадан тушаётиб мени «сийлаб» кетишни ҳам унутмади:

— Исталган жойга боришга чоғим келмайди, деб қўяқолмайсизми, «йигит али!»...

Ҳаётда баъзан хотин, бола-чақали эркакларни йўлдан шундай урадиган аёллар ҳам учраб туради. Улар орасида эркакни оиласидан жудо қилиб ўз домига илинтирган, унга тегиб олишга муваффақ бўлган ёки иккинчи хотин бўлиб яшашга рози бўлганлари ҳам бор. Бир бегуноҳ, муниса аёлнинг бахтига чанг солган, қатор гўдакларни тирик етим қилган аёлнинг қайси йўлтўсар, ўғри, мутаҳамдан фарқи бор? Бири мол ўғриси бўлса, иккинчиси бахт ўғриси. Ўғрилик билан топилган «бахт» кимга вафо қилган? Кундошининг кўз ёшлари, норасида гўдакларнинг оҳу нолалари бир куни келиб бу енгил табиат аёлнинг ёқасидан олмайди деб ким айта олади? Бундай аёлларда эҳтимол вақтинчалик давом этадиган ташқи гўзаллик бордир, лекин маънавий жиҳатдан қашшоқ, ахлоқий жиҳатдан тубан, ор-номус, шарм-ҳаё, уят-андишасиз бу бетамиз аёлдан ким нафратланмайди?

Яхши ҳамки миллатимиз аёллари ичида турмуш ўртоғини «бегим» деб кўкларга кўтарадиган, ардоқлайдиган, оила номусини кўз қорачиғидек асрайдиган, фарзандлари бахтини ўз бахти деб англайдиган, меҳнаткаш, мушфиқ, фаҳм-фаросатли, ор-номуслилари жуда кўпчиликни ташкил этади. Мустақил Ўзбекистонимиз бахтига, элимиз бахтига, Увайсий, Нодирабегим, Зебуннисолар авлодига муносиб маънавий жиҳатдан юксак даражада турадиган, одобли, маданиятли, бокира, иймонли, эътиқодли, ақли мустаҳкам, фикри тиниқ, мулоҳазаси кенг, юраги тоза, қалби гўзал, ҳаёли, назокатли, иффатли, диёнатли аёлларимиз кўпаяверсин.

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ,
ўқитувчи.

БИРИНЧИ СИНФГА ҚАДАМ

Куни кеча «Меҳржон» болалар боғида ўтказилган тадбир биринчи синфга қадам қўяётган болаларга бағишланди.

— Ушбу тадбирни Тошкент шаҳар маҳаллий, мебель саноати, коммунал хўжалиги ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари касаба уюшмаси қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Болалар жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими уюштирди, — дейди Болалар жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг бошлиғи Шоҳида Мавлонова. — Бундай тадбир, яъни ҳар бир оиладан биринчи фарзанд биринчи синфга борувчилар тўпланиши кўпчиликнинг таҳсинига сазовор бўлди. Чунки оиладаги бош фарзанд биринчи синфга боришининг ўзи катта бир шодиёнага айланади. Айниқса ёш оилалар учун, бош набираси мактабга чиққан буважону бувижонлар учун чексиз қувонч бахш этиши яна бир кўз ўнгимизда намоён бўлди. Мингга яқин йиғилган болаларга ушбу тадбирнинг ҳомийлари томонидан тайёрланган совғалар ва байрам совғалари тақдим этилди. Бунга жавобан болалар ҳам ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Шунингдек, шаҳримиздаги қўғирчоқ театри фарзандларимиз хизматида бўлишди. «Меҳржон» болалар боғидаги барча аттракционлар улар ихтиёрида бўлди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Юртимиз довруғини таратганлар

ОРЗУЛАРИ БЕҒУБОР

Шу йилнинг баҳорида инглиз тупроғига дунёнинг турли бурчакларидан мусиқашунослар, созандалар бисёр йиғилган эди. Барча аҳли Европани зумда ҳайратга солганича, жажжи болакай скрипка чаларди. Жаҳон аҳли меҳрини қозона олган бу бола ким бўлди экан-а?

Даниил Холиқов. Тошкентдаги В. Успенский номли махсус мусиқа мактабининг ўқувчиси. Яқинда унга юртбошимизнинг махсус стипендияси топширилди.

Мусиқа мактабига борганимизда Даниил машғулотлар билан банд экан. Суҳбатимиз танаффус пайтида бўлиб ўтди.

— Даниил, мусиқа билан қачондан бери шуғулланасиз?

— Беш ёшимдан бери. Ойим ҳам, дадамлар ҳам мусиқага алоқадор кишилар. Ойим моҳир пианиночилар, дадам эса «Туркистон» саройи қошида ташкил этилган жаз гуруҳида ишлайдилар.

— Қайси композиторларнинг асарларини кўпроқ ёқтирасиз?

— Бах, Брамс асарларини ёқтираман. Умуман мусиқани жуда яхши кўраман. Чунки у сеҳрли эртакка ўхшайди. Бунда менга кўпроқ ойимлар, дадам, ўқитувчимиз катта ёрдам беришади.

— Қаерларда сафарда бўлгансиз?

— Аввалига мен Қозоғистонда бўлдим. Кейинчалик Германия, Туркия, Англия каби давлатларда концертларим билан иштирок этдим. Туркияда мен симфоник оркестр билан, Германияга эса ўқитувчим, синфимиздаги бешта ўртоғим билан бордик. Бизни у ерда жуда яхши кутиб олишди. Томошабинлар ижромизни тинимсиз олқишлаб турдилар.

— Англия сафари ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз.

— Шу йил апрель ойида Англияда Иегуди Минухин халқаро мусиқа кўрик танлови бўлиб ўтди. Жаҳон миқёсида жуда катта нуфузга эга бўлган бу кўрик-танловда дунёнинг кўпгина мамлакатларидан скрипкачи ўсмирлар иштирок этишди. Унда жаҳонга машҳур композиторларнинг бир неча асарларидан намуналар ижро этдик. Куй ниҳоясига етгач, томошабинларнинг қарсак чалиб, яна қайта ижро этишимни сўраганлари сира эсимдан чиқмайди. Танлов охирида ҳайъат аъзолари мени Халқаро кўрикнинг совриндори деб эълон қилганларида роса суюниб кетдим.

1994 йилда улуғ мутафаккир бобомиз Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллик тўйи арафасида республика истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватловчи Улуғбек жамғармаси «Истеъдодларни излаймиз» кўрик-танловини эълон қилганди. Ранг-баранг, талайгина концерт дастурларида ҳамда халқаро фестивалларда иштироки учун Даниил ҳам кўрик-танлов ғолиблари сафига қўшилганди.

— Даниил алоҳида иқтидор соҳибидир, — дейди биз билан мулоқотда мусиқа муаллими, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Нотан Мендельсон. — Юртбошимизнинг унинг истеъдодига эътибори, ғамхўрлигидан биз муаллимларнинг ҳам бошимиз осмонга етди. Даниил каби болаларнинг мактабимизда учраши биз учун ҳам қувончли ҳолдир.

— Даниил, сафарда бўлганингизда уйингизни соғинасизми?

— Аввалига бир-икки кун ўзга шаҳарлар мен учун жуда қизиқ бўлиб туюлади-да, сўнгра уйимизни, Тошкентни роса соғинаман. Тезроқ концертлар тугасаю юртимизга қайтсам, дейман.

— Бўш вақтингиз қандай ўтади?

— Компьютер ўйинларини яхши кўраман. Кейин сингилчам билан хиёбонда сайр қилишни, чиройли табиат манзарасини, гўзал тоғларни, суви шарқироқ дарёлар, гуллар билан тўлиб тошган тепалик қирларни ёқтираман.

— Ҳозир нима қиляпсиз?

— Истиқлол байрамини жуда яхши кўраман. Мустақиллик майдонида байрам куни Брамснинг «Венгерча рақс» куйини ижро этдим. Бунга катта тайёргарлик кўрган эдим.

Президентимизнинг менга бўлган меҳрибончиликларини оқлашга ҳаракат қиламан. Орзуим — зўр мусиқачи бўлиш.

Боликнинг осмони тиниқ, беғубор. Мустақил Ўзбекистон шуҳратини оламга таратаётган Даниил Холиқов эндигина ўн бирга кирган. Унинг келажаги Она-Ўзбекистон келажаги каби порлоқ эканига ишончимиз комил. Олдинда эса яна янги-янги танловлар, кўриклар, концертлар, янги олқишлару қарсаклар турибди.

Назокат УСМОНОВА.

УЛАР ОСИЁ ЎЙИНЛАРИДА ҚАТНАШМОҚДАЛАР

2 сентябрь куни ҳаммамиз 1-Марказий Осиё ўйинларининг тантанали очилиши маросимининг гувоҳи бўлдик. Халқаро Олимпия қўмитаси томонидан ўтказилаётган ушбу мусобақага республикамиз спортчилари ҳам катта тайёргарлик кўрдилар. Осиё ўйинлари арафасида ўтказилган енгил атлетика бўйича Ўзбекистон чемпионати ҳам энг кучлиларни яна бир карра саралаб олишга имкон берди. Икки кун давомида «Пахтакор» Марказий стадионида спорт ишқибозлари ҳақиқатан ҳам шиддатли, кескин ва қизиқарли беллашувларнинг гувоҳи бўлдилар. Ва юқори натижаларни кўрсатган республикамиз спортчиларидан энг муносиблари ғалаба қозониб, 1-Марказий Осиё ўйинларида мустақил юртимиз шарафини ҳимоя қилиш шарафига муяссар бўлдилар. Қувонарли томони шундаки, чемпионат ғолибларининг аксарият қисмини ҳамшаҳарларимиз ташкил этишди. Биз ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлган бир нечта спортчиларимизнинг Осиё ўйинларига тайёргарликлари билан қизиқдик.

Павел РЕМИЗОВ, *тўсиқлар оша 400 метрга югуриш бўйича спорт устаси, касаба уюшмаларининг «Спартак» жамияти вакили:*

— Марказий Осиё ўйинларига йил бўйи тайёрландим. Ва ушбу ўйинлардек нуфузли мусобақа арафасида 52.80 секунд натижа кўрсатиб спорт устаси талабларини бажарганимдан беҳад шодман.

Ғалабага эришишимда устозларим — Любовь Чепрунова ва Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий Владимир Брустиновларнинг хизматлари катта бўлди. Мен Марказий Осиё ўйинларига асосан ўзимизда — Марказий «Пахтакор» стадионида тайёргарлик кўрдим. Албатта спорт фаолиятим давомида Туркманистон, Тожикистон, Қозоғистондаги стадионларда ҳам кўплаб мусобақаларда қатнашганман. Ва шуни аниқ айта оламанки, «Пахтакор»даги каби ажойиб қопламали стадион бошқа республикаларда йўқ.

Яқинда Қозоғистонда ўтган мусобақаларда Марказий Осиёда бизнинг спорт туримиз бўйича энг кучли ҳисобланмиш туркманистонлик ва қозоғистонлик рақибларимнинг чиқишларини диққат билан кузатдим. Ва ўз олдимга ушбу мусобақаларда энг камида совринли ўринларни эгаллашни мақсад қилиб қўйдим. «Иштаҳа — овқат пайтида киради», деганларидек омад кулиб бокса чемпион бўлишга нима етсин! Ўйлайманки, 1-Марказий Осиё ўйинларида ғолиб чиқиш учун 52.50—52.60 секунд натижа кўрсатиш кифоя. Менда бунинг учун барча имкониятлар етарли.

Елена БУРГИМАН, *найза улоқтирувчи, халқаро тоифадаги спорт устаси, «Меҳнат ўринбосарлари» спорт жамияти вакили:*

— Биласизми, спорт шундай ажиб оламки, унда шон-шуҳрат билан бирга баъзан мағлубият, жароҳат аламларини ҳам тортасан. 1993 йили Германиянинг Штутгарт шаҳрида ўтказилган енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионатида қаттиқ жароҳат олгандим. Шу сабабли бир йилгача спорт майдонларини тарк этишга мажбур бўлдим. Мана, ярим йилдирки, 1995 йилги мавсумнинг энг асосий мусобақаси бўлмиш 1-Марказий Осиё ўйинларига устозим Шамил Капкаев раҳбарлигида тайёргарлик кўрдим. Жумладан, Тошкент вилоятидаги Янгиобод спорт-машғулот базасида йиғинларда қатнашдим. У ерда спорт билан шуғулланмаган вақтларимнинг ҳиссасини чиқариш учун машғулотларни жуда қаттиқ ўтказишимга тўғри келди. Ва бундан 2 ҳафтача аввал аста-секин спорт формасига тушаётганлигимни сездим.

Енгил атлетика бўйича республика чемпионатида 55,10 сантиметр натижа билан ғалаба қозонган бўлсам-да, менинг энг яхши кўрсаткичим 61,76 сантиметрни ташкил этади. Фикримча, 1-Марказий Осиё ўйинларида зафар қучиш учун 56-58 метр атрофидаги натижани кўрсатиш кифоядир. Асосий мақсадим ҳам ушбу мусобақаларда фақат ғалаба қозониш. «Генерал бўлишни орзу қилмаган аскар, аскар эмас», деганларидек 1-Марказий Осиё ўйинларидан сўнг 1996 йили Американинг Атланта шаҳрида ўтказиладиган ёзги олимпиада ўйинларида қатнашмоқчиман. Умуман, нокамтарликка йўймангу, спортчилар доим эртанги кун шавқи билан яшайди — очиғини айтганда учта олимпиадада қатнашиш ниятидаман. Бунда дастлабки поғонадан ўтдим — 1992 йилги олимпиадада кучли ўнликдан жой олдим.

Ўйлайманки, 1-Марказий Осиё ўйинларида диск улоқтириш бўйича ҳам эркаклар ўртасида команда ҳисобида ғолиб чиқишимиз учун барча имкониятлар етарли. 1995 йилги жаҳон чемпионати қатнашчиси Вадим Попов (Тошкент) ва Роман Полторацкий (Тошкент)ларга спортнинг бу тури бўйича тенг келадиганлар топилмаса керак.

Сергей КОТ, *ядро улоқтирувчи, халқаро тоифадаги спорт устаси, МҲСК вакили:*

— 1-Марказий Осиё ўйинларига тайёргарлик давомида бир нечта мусобақаларда иштирок этдим. Ва кўрсатган натижаларим ҳам бинойидек. «Пахтакор» стадионидаги мусобақаларда мен ирғитган ядро 19 метр 14 сантиметргача «учган» бўлса, Г. Косанов хотираси учун Алматида ўтказилган халқаро мусобақаларда 19 метр 12 сантиметрлик масофани забт этдим. Бундан ташқари Гетеборгдаги жаҳон чемпионатида ҳам иштирок этдим. Осиё ўйинларига сўнгги тайёргарликни эса қадрдон «Пахтакор» стадионида ўтказдим. Очиғини айтганда, гарчи ғалаба қозонган бўлсамда кўрсатган 18,85 сантиметрлик натижамдан қониқмадим. Гап шундаки, кучли рақиблар бўлмаса спортда юқори натижалар кўрсатиш қийин. Чунки, доимо кимдир ортингдан елкама-елка «қувиб» келаётганини ҳис қилсанг унга қарши шердек курашасан, бор куч-ғайратингни сарфлайсан. 1-Марказий Осиё ўйинларида эса қозоғистонлик доимий ва кучли рақибим — Сергей Рубцов билан муносиб беллашиш ва унинг «кураги» ниерга теккизиш ниятидаман. Мақсадим ҳам Рубцов билан баҳсда обдон қизишгач, ядро улоқтириш борасидаги Осиё рекорди — 19 метр 76 сантиметр масофани забт этиш.

Спортчилар билан
Дилшод ИСРОИЛОВ
суҳбатлашди.

Республикамиздаги барча спорт ишқибозлари орзиқиб кутган, Марказий Осиё республикалари тарихида илк бор халқаро Олимпия қўмитаси тасарруфида ўтказилаётган 1-Марказий Осиё ўйинлари — ушбу «кичик олимпия» беллашувлари ҳам бошланди. Боксчилар ва мерганлар аллақачон турнирни «қизитиб» юборишган бўлса, қиличбозлар эса бугун, сузувчилар эртага қизиқарли баҳсларни бошлаб юборишади. Республикамиз мазкур спорт турлари бўйича Осиё республикаларида пешқадамлардан ҳисобланади. Ва биз қиличбозлару боксчилар, сузувчилару мерганлар билан бирга бошқа спорт турлари бўйича ҳам мусобақада қатнашаётган республикамиз спортчиларига омад тилаймиз ҳамда «Тошкент эстафетаси Атлантага йўл очсин» дея тилак билдирамиз.

Алимурод Мамадаминов олган суратлар.

«02» ХАБАР БЕРАДИ

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

• 14 август куни юнусободлик ҳеч қаерда ишламайдиган, 42 ёшлик К. Шавкат шу тумандаги 58-мактабда ўқитувчи бўлиб ишлайдиган В. Владимирни уриб қаттиқ тан жароҳати етказади. Жабрланувчи бурни-кўзи шикастлангани учун 17-шаҳар касалхонасига келтирилди. Зўравон эса қилмишига яраша жазосини олади.

• Шу куни соат 19 дан 05 дақиқа ўтганида Туркманистон Республикаси фуқароси А. Александр Навоий кўчасида жойлашган «Меҳр» тижорат-воситачи дўконида Г. Бахтиёрга сохта 50 долларни пулламоқчи бўлганди. Бироқ ниятига эришолмади.

• Собир Раҳимов тумани ички ишлар бошқармаси ходимлари туманда «Тозалаш» тадбирини ўтказишаётганларида «Оникс» корхонаси ҳудудидан 6 та биллур идишни ўғирлаб чиқишга уринган шу корхона ишчиси С. Носирни қўлга туширишди. Ташмачи биллур идишларни қандай қилиб ўғирлаганлигини терговда айтиб бермоқда.

• Чилонзор туманидаги мавзелардан бирида истиқомат қилувчи, ҳеч қаерда ишламайдиган М. Гўзалнинг фирибгарлик фаолиятига чек қўйиладиган бўлди. Шу вақтгача текин даромад орттириб одамларни фирибгарлик йўли билан қақшатиб юрган Гўзал бугун қилган ишидан пушаймон. Аммо пушаймондан энди фойда йўқ. У тумандаги 178-сартарошхонада сартарош бўлиб ишловчи Г. Мақсуддан уй топиб бераман дея 1400 АҚШ долларини қуртдай санаб олганди. Аммо ойлар ўтса ҳам на уйдан, на доллардан дарак бўлавермади. Охири ички ишлар ходимларига мурожаат қилган Мақсуднинг кўнгли таскин топди.

• Одатда ўғирлик рўй берганида кўпни кўрган кишилар ўғри узоқдан келмайди дейишади. Бектемир туманидаги Соловьев кўчасидаги уйлардан бирида яшовчи С. Григорийнинг уйидан кутилмаганда гилам, парда, кўзгу йўқолиб қолди. Милицияга мурожаат қилганидан кейин ҳамма нарса ойдин бўлди-қолди. Ўғри ҳеч қаерда ишламайдиган, икки уй нарида яшовчи қўшни О. Михаил бўлиб чиқди. Қўшнисини қақшатган ўғри терговда жавоб бермоқда.

• 15 август куни соат 13 дан 35 дақиқа ўтганида шаҳримиздаги Марказий универсал дўконида ўғирлик содир бўлди. Нархи 249 сўм турувчи аёллар туфлисини ўғирлаб кетишга уринган, ҳеч қаерда ишламайдиган Ю. Сергейни қўриқлаш бўлими ходимлари Тушабоев ва Одинаевлар қўлга туширишди.

• 15 август куни 16 ёшли Н. Анастасия ўғирлик устида Мирзо Улуғбек тумани ички ишлар бошқармаси ходимлари томонидан ашёвий далиллар билан қўлга олинди. Ўғирлик борасида устаси фаранг Анастасия ўз мавзесидаги кишиларнинг электр ҳисоблагичларини ўғирлаб кун кечириб юрган экан. Ички ишлар ходимлари томонидан унинг ҳам фаолиятига барҳам берилди.

• «Чорсу» бозорида хизмат вазифасини ўтаб юрган ҳудуд нозири М. Холматов тижорат дўкони пештахтасидан бир блок «Мальборо» сигаретасини ўғирлаб қочишга уринган М. Салимни қўлга туширди.

• Шу куни Чилонзор тумани ички ишлар хизмати ходимлари жисмоний куч ишлатиш йўли билан А. Алексейнинг 15 минг АҚШ долларини тортиб олган икки зўравон — Ш. Кондрат ва Б. Шавкатларни қўлга олишди.

• Ҳамза тумани ички ишлар бўлими ходимлари шу куни тунги соат 3 дан 30 дақиқа ўтганида «Ғалабанинг 40 йиллиги» мавзесидаги кўп қаватли уйлар олдида турган «ВАЗ—21063» русумли автомашинанинг олд ойнасини ўғирлаб қочишга уринган, ҳеч қаерда ишламайдиган С. Маратни қўлга туширишди.

• Яшаш жойининг тайини бўлмаган П. Константин Себзор даҳасидаги уйлардан бирининг эшигини бузиб, у ердан 2 минг сўм пул, видеомагнитофон, видеокассеталар ва спиртли ичимликларни ўғирлайди. Ҳозир бу иш юзасидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

• Шифокорлар шаҳарчасида яшовчи Ж. Жамиланинг хонадонидан 2 турдаги заргарлик тақинчоқлари ва 500 АҚШ долларини ўғирлаган 17 ва 16 ёшли Манзура ҳамда Еленаларга ҳам қилмишлари учун жазо тайинланиши шубҳасиздир.

• А. Икромов туманида яшовчи А. Кароматхон «каромат» қилиб Ю. Дилоромдан 1450 АҚШ долларини олади. Бироқ қарзни эгасига қайтаришни «унутиб» қўйди. Ички ишлар ходимлари фирибгарни қўлга туширишди. Ҳозир ушбу иш юзасидан тергов ҳаракатлари давом этмоқда.

• Першин кўчасида яшовчи Г. Игорь ўз отасини уриб майиб қилиб қўйди. Ҳозир Игорга нисбатан жиноий иш қўзғатилган. Текширишлар шуни кўрсатдики, спиртли ичимлик ичиш оқибатида ўта маст ҳолда бўлган Игорь ўз падарига қўл кўтаришга борган. Оқ ароқнинг қора қилмиши шу бўлса керак-да.

• 15 августдан 16 августга ўтар кечаси номаълум кишилар Мирзо Улуғбек туманидаги Яланғоч мавзесида яшовчи пенсионер Н. Николаевнинг товуқхонасини бузиб у ердан 32 та товуқни «гумдон» қилишади. Туман ички ишлар ходимларининг саъй-ҳаракатлари натижасида Самвел ва Яша исмли балоғатга етмаган ўсмирлар ушланди.

• 16 август куни Шчеглов ва Т. Зоҳидов кўчалари туташган жойда «Лаз» русумли автобуснинг ҳайдовчиси М. Мирзоҳид пенсионер А. Эммани туртиб юборади. Қаттиқ жароҳатланган Эмма шу ернинг ўзида оламдан ўтди. Йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилмаган ҳайдовчига нисбатан ҳам қонунларимизда белгиланган жазо берилади.

• Муқаддам судланган Г. Тимофей фуқаро Б. Ринатнинг умумий баҳоси 2 минг сўм турувчи учта беданасини ўғирлаганлиги учун ички ишлар бўлимига келтирилди.

• Янгийўллик Андрей тунда бировларнинг уйига бостириб кириб пул талаб қилиш орқали бойишни кўзлаганга ўхшайди. У Қўйлиқ мавзесида яшовчи Р. Каримдан 16 августдан 17 августга ўтар кечаси 2 минг сўм талаб қилиб турганида ички ишлар ходимлари томонидан ушланди.

• 16 август куни номаълум кимса Чимкент шаҳридан келган А. Айсулувни куч ишлатиш йўли билан қўрқитиб, 10 минг 270 тенгасини олиб қўйди. Ўз вақтида милицияга мурожаат қилган Айсулувнинг тенгасини ҳеч қаерда ишламайдиган Андижон вилояти, Пахтаобод туманилик Т. Асад талончилик йўли билан олиб қўйганди. Талончи Андижонга эмас, жавоб бергани терговга кетди.

• 16 август куни эрталаб соат 9 да Чилонзор кўчасида «Шкода» русумли троллейбуснинг шохи чиқиб кетиб ёнидан ўтиб кетаётган «ДЭУ» йўловчи автобусининг орқа ойнасига тегиб кетади. Оқибатда автобус ичида кетаётган йўловчи В. Вазира тан жароҳати олиб 16-шаҳар касалхонасида оламдан ўтди.

• Ўта кайф ҳолатда иккинчи гуруҳ ногирони, Собир Раҳимов тумани Қорасарой кўчасида яшовчи Р. Салимга тан жароҳати етказиб тилла тақинчоғи ва 4 минг сўм пулини талончилик йўли билан олиб қўйган М. Алишер ҳам одил суд жазосини оладиган бўлди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ МАТБУОТ ГУРУҲИ.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА БИЛДИРУВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ
22-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚАДРЛИ ДЎСТЛАР!

Сизларни қуйидаги касблар бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрловчи 22-ҳунар-техника билим юртига

ТАКЛИФ ЭТАМИЗ:

— кенг ихтисосли чевар (болалар, аёллар, эркаклар ва миллий кийимларни тикувчилар).

Ўқиш муддати: 11-синф маълумоти билан —1 йил;

9-синф маълумоти билан — 2 йил;

— аёллар кийимини тайёрлаш бўйича тикувчи-мотористка.

Ўқиш муддати: 11-синф маълумоти билан — 6 ой;

— эркаклар шимларини тайёрлаш бўйича тикувчи-мотористка.

Ўқиш муддати: 11-синф маълумоти билан — 3 ой.

Ўқишга Тошкент шаҳридаги 9-11-синфни битирганлар қабул қилинади.

Бир йиллик муддатли ўқишга кирганлар белгиланган тартибда стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ўқувчилар стипендияга қўшимча иш ҳақининг 50 фоизини оладилар.

9-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар 2 маҳал овқат, кийим-бош билан таъминланадилар. Шанба ва якшанба кунларида овқат пули тўланади. Ушбу тоифадаги ўқувчиларнинг ўрта маълумот олишлари учун шароитлар яратиб берилади.

Билим юртида ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртига ўқишга кириш истагини билдирганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: туғилганлик тўғрисида гувоҳнома (нусха), маълумот ҳақида аттестат (асли), турар жойидан маълумотнома, ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, тиббий маълумотнома (286-шаклда), директор номига ариза, фотосурат (3х4—4 дона).

Шунингдек, билим юрти моделлаштириш, аёллар, эркаклар ва болаларнинг замонавий кийимларини тикиш, машинада гул солиш бўйича пулли курслар ташкил қилади.

Ўқишнинг сифатига кафолат берилади (кирувчиларнинг ёши чекланмаган).

Ўқиш муддати —1 йил.

Машғулотлар ҳафтада 2 марта олиб борилади.

Машғулотлар 1995 йил 1 сентябрдан бошланади.

Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9 дан 16.00 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Кренкель кўчаси, 18-уй («Юлдуз» ҳиссадорлик жамияти ортида).

9,24,26,51,60,72—автобуслар; 2,3,16,25,28-трамвайларнинг «Олой бозори» бекати.

Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ва аудиторлар Ассоциацияси

лицензияли аудиторларни тайёрлаш бўйича навбатдаги гуруҳнинг биринчи машғулоти 1995 йил 12 сентябрь куни бошланишини маълум қилади:

— вилоятлардан келганлар гуруҳи (ўқиш муддати ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда — 1 ой);

— шаҳар гуруҳи (ўқиш муддати ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда — 3 ой).

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 1993 йил 10 июндаги 42- сонли хатига мувофиқ фақат бухгалтерлар ва аудиторлар Ассоциациясигагина Республика Молия вазирлиги тасдиқлаган дастур бўйича лицензияли аудиторларни тайёрлаш ҳуқуқи берилган.

Доимий курсларга қабул давом этмоқда:

— бошловчи бухгалтерлар — 2 ой;

— бухгалтерларнинг малакасини ошириш — 2,5 ой;

— қўшма, хорижий, кичик корхоналарда ишлаш учун молия директорлари — 6 ой.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилда қабул қилинмоқда: Тошкент шаҳри, Ниёзбек йўли кўчаси, 6-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 34-01-87, 35-72-51.

«ЎЗБЕКИСТОН» номли Тошкент чарм ва пойабзал ҳиссадорлик жамияти қуйидаги касб эгаларини:

— ВХО, тери тузловчи, ошловчи аппаратчилар,

— хом терини ишловчилар,

— машинистлар,

— сидирувчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Ҳунари йўқ кишиларни 2-3 ой давомида юқоридаги касбларга ўргатамиз.

Иш ҳақи — ишбай-мукофотли.

МАНЗИЛИМИЗ: 700121, Тошкент шаҳри, Саъдий кўчаси, 27-уй.

«ЎЗИТАЛМОТОР — ХОЛДИНГ» ҳиссадорлар бирлашмасига ШОШИЛИНЧ РАВИШДА қуйидаги касблар бўйича юқори малакали мутахассислар керак:

автомат ҳамда дастгоҳ ускуналарни созловчилар, автомат линиялари операторлари, газ-электрпайвандчилар (аргон бўйича), йўниб-кертувчи токарлар, универсал-токарлар, асбобсоз чилангарлар, технологик жиҳозларни йиғувчи чилангарлар, тиш кесувчилар, фрезерчилар.

Иш ҳақи — шартнома асосида, ишбай. ЮҚОРИ!

МАНЗИЛИМИЗ: Оҳангарон катта кўчаси, 2-уй,

110, 27, 30, 54-автобусларнинг «ДАН пости» бекати (Тошкент мотор заводи).

Телефон: 98-46-73.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 56-54-68, 32-56-66.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г–0387 •Босмага бериш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.